

ŠIANDIEN IR RYTOJ

SALANO nuteisimą negalima laikyti vien Prancūzijos vidaus reikalu. Tai yra įvykis, kuris galės turėti įtakos į tolimesnį tarptautinių įvykių vystimuisi.

Sprendimu buvo nustebinti ne tik prancūzai, bet ir daugelis užsieny. Buvo laukiama, kad Salanui bus nukirsta galva, o dabar, ne tik jis, bet ir jo bendras Jouhaud išliks gyvi.

Kas atsitiko? Patys de Gaulle savo vyriausybės posėdy nenuslėpė nustebimą, sužinojęs apie sprendimą ir nutarė slaptosios armijos organizacijos narius dar smarkiau persekioti ir jų bylas pavesti spręsti kitam teismui.

*

Kaip suprasti, kad tie patys teisėjai, kurie buvo neigiamai įvertinti Jouhaud, pasirodė švelnesni Salanui?

Ar jie išsigando grasinimų, kuriuos gavo iš slaptosios armijos organizacijos? Ar į juos paveikė parlamento 200 atstovų pasirašytas projektas amnestijai, apie kurį nieko nežinojo teisdamieji Jouhaud?

Manoma, kad lemiamą įtaką į sprendimą padarė tai, kad teisme buvo nustatyta, jog viena vakarų valstybė drąsinusi sukilimą...

Tad vieni diplomatai, komentuodami savo vyriausybės šį sprendimą, reiškia nuomonę, kad de Gaulle, gavęs tokį smūgį, turės atsisakyti nuo savo užmačių Europoje ir bus sukalbamesnis su Kennedžiu.

Bet kiti, tokių yra dauguma, įspėjo savo vyriausybes, kad padėtis Prancūzijoje pasunkės ir de Gaulle užims griežtesnę poziciją, tad jų nuomone, dabar nelaukas rodyti iniciatyvą jokiam plane, kuriame būtų reikalingas aktyvus Prancūzijos bendradarbiavimas.

*

Šį SAVAITGALĮ Paryžiuje lankysis Macmillanas ir tarsis su de Gaulle dėl Anglijos įsileidimo į Europos sąjungą. Kad anglams nebūtų daroma sunkumų įstoti į sąjungą,

(Nukelta į 2 psl.)

PASITVIRTINO SPĖLIOJIMAI, KO GALIMA TIKĖTIS IŠ SOVIETŲ

"Daily Telegraph" tilpo Thomas Preston, buvusio D. Britanijos pasiuntinio Lietuvoje laiškas (gegužės 15 d.), kuriame jis rašo:

Ponai, su dideliu įdomumu perskaičiau Howard J. Shakespeare laišką "Rusijos kolonijos". Pastarieji vizitai Rusijos "sateliuose" Europoje tik patvirtino mano 1940 metais turėtus spėjimus Pabaltijos valstybėse, ko galima tikėtis iš Rusijos elgesio, kai pasibaigus karui ji pasiglemžė 120 milijonų nerusų europiečių, okupuojant 1/2 milijono kv. mylių teritorijos po komunistinę tironiją.

Aš nekalbu nei apie gandus nei apie žinias iš laikraščių, bet kalbu kaip gyvas 1940 m. įvykių liudininkas, matęs Pabaltijos valstybių išprievartavimą. Prieš apleidžiant Kauną, Lietuvos sostinę, 1940 m. rugsėjo mėn, aš mačiau savo akimis, kaip nehumaniškomis rusų priemonėmis 40,000 nekaltų lietuvių buvo deportuota, kurių vienintėliu nuskaltimu buvo įtarimas, kad jie priešingi komunistui.

1941 metais dar 170,000 lietuvių (tas pats atsitiko su Latvija ir Estija) buvo deportuota į įvairias vietas Sibire ir Arktikoje. Po to Pabaltijos valstybėse dar šimtais ir tūkstančiais ištiko tas pats likimas, kokį prisimenu pikčiausiose dienose po 1917 m. revoliucijos.

Greta to vyksta sistematingas įkurdinimas rusų kolonijalistų visose trijose Pabaltijos valstybėse, specialiai iš Oriolo, Voronežo, Smolensko ir Leningrado sričių. Rusų tautybės žmonių skaičius tose valstybėse pakilo iš 7% (1940 m.) iki 30%.

Per pastaruosius 15 metų tie kraštai yra po pastovia Sov. Sąjungos spauda, Pabaltijos valstybių gyventojams praradus visas civilines ir religines laisves. Tie kraštai buvo priversti įsijungti į Sov. Sąjungą, iškreipiant jų tautinį charakterį. Tie kraštai ne tik kad "kolonijalizuoti", bet jie nustojo vilčių, kaip ir daugelis kolonialinių tautų, bet kada atgauti jų nepriklausomybę."

DIRVA

Nr. 63

Birželis-June, 1, 1962

Cleveland, Ohio

POLITIKOS TIKSLO JIEŠKANT

NUO NASVYČIO-NAUJOKO DISKUSIJŲ PER SCHLESINGERIO, MARKSO, SPENGLERIO, TOYNBEE SAM-PROTAVIMUS Į MILOVAN DJILAS KNYGĄ : PAŠNEKĖSIAI SU STALINU. JO VAIDUOKLIS DAR TEBESIVAIDENA SOVIETŲ SĄJUNGOJE, TAČIAU TO NENORIMA PASTEBĖTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kasdienių tarptautinės politikos įvykių stebėtojai JAV užsienio politika, ypač jos santykiai su komunistinėmis valstybėmis, dažnai sukelia galvosūkių. Kodėl JAV vyriausybė taip dažnai praleidžia progas išnaudoti savo karinę, ūkinę bei moralinę persvarą tam, kad užėmus geresnes ofensyvinės pozicijas šaltajame kare? Kodėl dar ir dabar po visų senato tyrinėjimų iš karininkų kalbų išbraukiamas toks žodis kaip "pergalė", o dar neseniai buvo draudžiama minėti žodis "komunistas"?!

Tas klausimas turėtų būti labai įdomus lietuviams, tačiau, deja, jis labai retai mūsų diskutuojamas. Maloniai išimti neseniai padarė DIRVOJE pasirodęs Dr. inž. Algirdo Nasvyčio - B.K. Naujoko nuomonių pasikeitimas, kuris, tikuos, dar nepasibaigė. Užtat kol kas, jieškodami raktą užsienio politikos įvykių supratimui, susitokime prie svetimų autorių.

Žinomas žurnalistas ir asmeninis prezidento Kennedy draugas Joseph Alsop, pagarsėjęs savo pesimistiniu požiūriu į JAV politiką, pereitą savaitę teigė, kad Valstybės Departamentas neesą tinkamas įrankis užsienio politikai vesti. Pasak jo, Valstybės Departamentą sudaro mišinys grupių ir grupelių, komisijų ir asmenybių, veikiančių visai savarankiškai, visai nesirūpinančių, ką kiti bendradarbiai galvoja ir daro. Man atrodo, kad sprendžiant iš rezultatų, J. Alsop teisingai apibūdino užsienio politikos autorius. Tačiau administracija vis dėlto turėtų turėti kokią bendrą idėją!

Jieškant tokios bendros, principinės užsienio politikos idėjos tenka nurodyti į buv. Harvardo istorijos profesoriaus Arthur Schlesinger, jr. straipsnį The Saturday Evening Post žurnale, nes tas autorius laikomas svarbiausiu prezidento Kennedy "politruku", jo politikos planuotoju. Tas straipsnis vadinasi "The Failure of World Communism" ir jame, atrodo, turėtų atsispindėti administracijos politikos filosofija. Ir iš tikro, jame bandoma pagrįsti administracijos minkštas politikos kursas komunizmo atžvilgiu dėl to, kad komunizmas, iš esmės imant, yra grynas nesuspatingas:

"...Ten, kur Marksas vaizdavo komunizmą, kaip modernizacijos eigos logišką galą, istorija įtikinamai rodo, kad, jei pasaulis išvengs atominės savižudybės, modernizacijos eigoje, priešingai Markso pranašavimui, laimės mišri visuomenės santvarka". Kodėl? Dėl to, kad Marksas savo pranašavimus apie komunizmo išsigalėjimą visame pasaulyje parėmė klaidinga prielaida, kad kapitalistinė santvarka savyje slepia savižudybės sėklą. Jis teigė, kad kapitalizmas sukėlė nesutartinas tendencijas - prieštaravimus, kurie turėtų jį patį sunaikinti. Viena tų tendencijų yra turtingųjų tolimesnis turėjimas, o vargšų vis augantis skurdas. Antara - vis dažnėjančios ir sunkėjančios ūkinės krizės. Tostendencijos turėtų pribrendinti revoliuciją. Tačiau iš tikro kapitalistinis pasaulis nenuėjo Markso užbrėžtų kelių. Neatsilikusių tautų demokratines partijas rado būdų valstybę priversti padaryti tai, ką klasiško kapitalizmo ir klasiško marksizmo šalininkai laikė neįmanomu: kontroliuoti ekonomijos ciklus ir išdalinti pajamas per mokesčius.

Iš tokios, ką tik atpasakotos pažiūros, išplaukia ir JAV užsienio politikos principas: nepileisti prie karo, nes laikas veikla, jei ne mūsų, tai bent mūsų palikonių naudai, nes komunistų teigimas, kad pasaulis bus jų, išplaukė iš klaidingos Markso prielaidos.

Nėra jokios abejonės, kad Markso prielaidos buvo klaidingos, tačiau nepaisant to fakto, po jų skraiste Leninas ir Stalinas sugebėjo sukurti galingą imperiją, kuri šiandien graso visam pasauliui. Jau ir anksčiau buvo atsitikimų, kad žmonės išeidami iš klaidingos prielaidos norėjo užkariauti pasaulį. Pa-

vyzdžiui, mahometonai. Ir Hitleris pridarė pakankamai žalos, išeidamas iš klaidingos prielaidos, kad visa vokiečių rasė yra pranašesnė už kitas tautas. Užtat, užsienio politikos vairuotojams turėtų rūpėti ne tik teoretinės svetimų kraštų valdytojų prielaidos, bet daugiau jų praktiška veikla ir kiek ji gali būti žalinga savojo krašto gyventojams. Taip žiūrint, man atrodo, kad Sovietų Sąjunga yra pavojinga JAV, kurių politikos tikslas turėtų būti ją sunaikinti, nelaukiant iki ji, užkariavusi visą pasaulį, pati įžiūrės Markso prielaidų klaidingumą, kad ji faktinai gimė per Markso neapsižiūrėjimą ir prieš jo norą! Tai nereiškia, kad būtinai reikia kariauti ginklais, bet tik, kad į Sovietų Sąjungą reikia ir oficialiai žiūrėti kaip į priešą.

Stebint JAV užsienio politiką dažnai prisimena liūdną Vokietijos mąstytojo Oswald Spengler pranašavimą, išdėstyti jo pagarsėjusiam veikale Der Untergang des Abendlandes. Šis istorikas (1880-1936) teigė, kad kiekviena kultūra turi apribotą gyvenimo laiką, taip kaip atskiras žmogus ir bent koks gyvas apsireiškimas. Dar prieš I d. karo pabaigą jis nurodytam veikale pranašavo, kad Vakarams jau prasidėjo sutemos. Daugelis jo pavartotų argumentų neišlaikė kritikos, tačiau dar ir šiandien jo pažiūros daro stiprų įspūdį kasdienių politinių įvykių stebėtojui.

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

• Pabėgėliai iš Raud. Kinijos praneša apie besiplečiančią suirutę ir drausmės pairimą bado siaučiamose srityse. Kalbama, kad ir komunistų pareigūnai kelia balsą prieš Peipingo režimo nesugebėjimą išgelbėti tautą nuo grėsiančio bado. Vienas atbėgusiųjų pareiškė, kad "dabar yra auksinė proga invazijai. Kada ji ateis?"

• Bene bus tai pirmas kartas, kada Chruščiovas stipriais žodžiais užatakavo Europos Bendrąją Rinką, kaip "agresyvią organizaciją", grąsinančią ne tik Sov. Sąjungai, bet ir iš kolonializmo išsivadavusioms Azijos ir Afrikos valstybėms.

• State Departamento atstovai reiškia nepasitenkinimą, kad sekretoriaus Rusk'o bandymas išgauti bent mažiausią nuolaidą iš sovietų ambasadoriaus Dobrynino Berlyno klausimu baigėsi eiliniu nepasisekimu.

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Prof. JONAS PUZINAS, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sudarytos Kultūros Tarybos pirmininkas, atsako į redakcijos patiektus klausimus apie naujos institucijos numatomus darbus ir uždavinius.

Vyt. Maželio nuotrauka

Prof. J. Puzinas apie PLB Kultūros Tarybos darbus ir uždavinius

P.L.B. valdybai sudarius kultūros Tarybą, Dirvos redakcija kreipėsi į Tarybos pirmininką prof. Joną Puziną, patiekdama keletą klausimų naujos institucijos uždaviniams ir ateities planams nušviesti.

— **Pone profesoriau, malonėkite atsakyti, koks pagrindinis motyvas PLB Kultūros Tarybos sudarymui?**

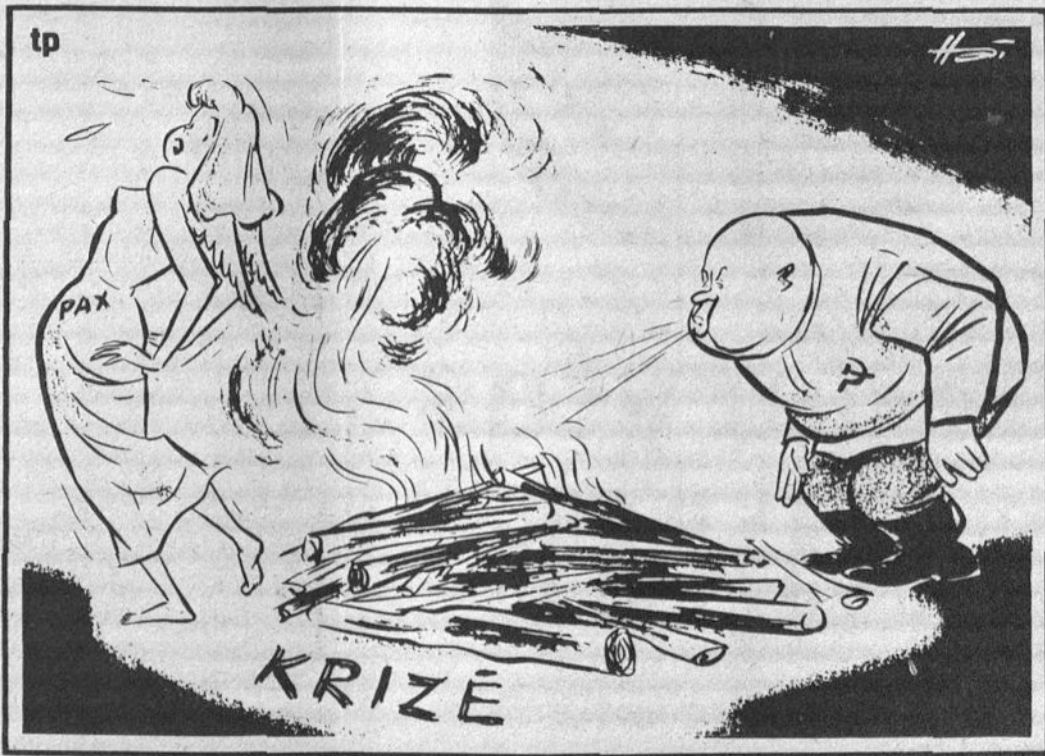
— Be daugelio mūsų rūpesčių tremties ir išeivijos gyvenime, vienas iš pačių didžiausių yra tautinės gyvybės ir savosios kultūros išlaikymas. Ką bent kiek daugiau seka mūsų bendruomeninį gyvenimą, gali lengvai pastebėti tolydžio didėjančią "nuovargį" lietuviškam darbui ir mažėjančią domėjimąsi lietuvių kultūrinėmis vertybėmis. Kad nepaskęstume pilkoje kasdienybėje, daug rūpinasi įvairiuose kraštuose išplitusi Lietuvių Bendruomenė, šiaip visokios organizacijos ir ypačiai spauda. Daug kam tuo pačiu reikalu besirūpinant, atsiranda paralelizmo darbe, kartais tam pačiam tikslui bent keliose vietose išleidžiami gana sunkiai surenkami pinigai.

Panašų nesuderinto darbo reiškinių pasitaiko ir mūsų kultūriniam gyvenime. Kadangi tautinė kultūra yra tautos gyvybės pagrindas, todėl ji turi būti ne tik palaikoma, bet dar labiau ugdoma, stiprinama. Ir išeivijoje turime daug stiprių jėgų mūsų kultūros darbui dirbti, tereikia visas tas pajėgas kaip reikiant sutelkti. Todėl PLB Valdyba ir pasiryžo sudaryti PLB Kultūros Tarybą, kuri ryškintų lietuvių kultūros bei kultūrinio veikimo perspektyvą, planuotų stambesnius lietuvių kultūros ir švietimo darbus, rūpintųsi mokslo ir meno kėlimu išeivijoje. Tai patariamasis PLB Valdybos organas, valdyba jau patieks ir ras būdų bei priemonių svarbiausiems sumanymams įgyvendinti.

— **Jūs priminėte, kad PLB Kultūros Taryba yra įtraukusi į savo planus ir švietimo sritį, ar tai nebus paralelizmo darbe su Chicagoje jau pradėjusia veikti JAV LB švietimo Taryba?**

— Kultūros ir švietimo darbas yra glaudžiai tarpusavyje susijęs, todėl PLB Valdyba įpareigojo mus rūpintis ir švietimo reikalais. Kad būtų išvengta dvigubo darbo, Kultūros Taryba yra pavedusi savo nariui Leonardui Dambriūnui palaikyti ryšius su JAV LB švietimo Taryba ir su kitų kraštų bendruomenių švietimo organais. Švietimo srityje visuose kraštuose daug padaryta ir tebedaroma, tačiau Kultūros Taryba mano, kad tas darbas turi būti dar labiau suintensyvinamas: mokyklų tinklas turi būti dar labiau išplėstas, kad tėvai daugiau susirūpintų savo vaikų leidimu į tas mokyklas, kad būtų atkreiptas dar didesnis dėmesys į jaunimo stovyklas, studijų dienas, spaudą ir t.t. Lituanistinių mokyklų darbo našumui pakelti būtina suvienodinti dėstomųjų dalygų progra-

(Nukelta į 2 psl.)

Prof. J. Puzinas apie...

(Atkelta iš 1 psl.)

mas ir vengti paralelizmo vadovėlių paruošime bei leidime.

— Ar Kultūros Taryba jau turi aptarusi pagrindines savo darbo gaires, iš kurių išryškėtų ir užsibrėžta darbo apimtis?

— Taip, Kultūros Taryba jau yra aptarusi dalį savo darbo plano. Čia tepriminsiu vieną kitą svarbesnį reikalą. Kalbos srityje — taryba pasisako už lietuvių kalbos sustiprinimą lituanistinėse mokyklose, už lietuvių kalbos kursų rengimą aukštesniasias bei aukštąsias mokyklas einančiam jaunimui, kad periodinė spauda kreiptų daugiau dėmesio į lietuvių kalbos taisyklumą, kad būtų vengiama sparčiai besibrauniančių svetimybių tiek į spaudą, tiek ir į kasdieninę kalbą, kad būtų laikomasi vienos rašybos. Kultūros Taryba siūlo laikytis ir dabar Lietuvoje tebevartojamos jabolnkinės rašybos, kuri niekad oficialiai ir nebuvo pakeista. Meno srityje — Kultūros Taryba skatina visuomenę daugiau domėtis ir remti mūsų kūrėjų pastangas, kad, paskutiniu metu labai pagausėjusios premijos būtų skiriamos ne vieno žanro literatūrai (ypač gausios premijos romanui), bet taip pat ir kitoms literatūros, meno bei mokslo sritims.

Kultūros Taryba pritaria PLB Valdybos sumanymui steigti PLB premiją, panašią, kaip kad nepriklausomoje Lietuvoje yra buvusi valstybinė premija; ta premija galėtų būti skiriama ne tik literatūrai, bet taip pat už meno kūrinius bei mokslo veikalus. Pageidaujama, kad būtų ruošiamos kilnojamos apžvalginės mūsų dailininkų parodos, kad šalia vokalinės muzikos būtų imamasi plačiau kultivuoti instrumentinę muziką, kad neturint pastovaus teatro, būtų sustiprintos esančios trupės, kurios su spektakliais lankytų ir kitas kolonijas. M o k s l o s r i t y j e — būtina suaktyvinti Lituanistikos Instituto darbą, kad būtų leidžiamas jo metraštis, kad būtų skatinamas ir remiamas lituanistinių mokslo veikalų leidimas. Pageidautina, kad būtų paruošta ir išleista svetimomis kalbomis Lietuvos istorija, kultūros istorija ir kt. S p a u d o s s r i t y j e — pageidaujama, kad būtų ugdoma didesnė savitarpio tolerancija, vengiama šiurkštaus grupinio antagonizmo ir nekultūringos polemikos.

— Kaip matome, kultūros Taryba jau yra užplanavusi daug įvairių ir reikšmingų darbų. Kaip gi visa tat bus įgyvendinama?

— Viena Lietuvių Bendruomenė, sunkiai pajėgti visa tat įgyvendinti, nes čia bus susidurta ir su lėšų

klausimu. Lietuvių Fondas tebežengia savo pirmuosius žingsnius, Kultūros Fondai atskiruose kraštuose taip pat apytuščiai. Čia daug galėtų padėti ir privatūs asmenys, ypač knygų leidėjai. Tat privati iniciatyva nebus slopinama, tik bus žiūrima, kad pasiimtas darbas būtų tinkamai atliktas.

— Ką Kultūros Taryba galvoja apie lietuvių kultūrinių vertybių išlaikymą?

— Ir tas klausimas Kultūros Taryboje jau nagrinėtas. Išeivijoje, kaip žino-

te, yra labai daug vertingos medžiagos Lietuvos istorijai, jos kultūros istorijai, išeivijos gyvenimui pažinti ir t.t. Tačiau ta brangi medžiaga sparčiai nyksta. Dažnai net ir žymių mūsų visuomenės veikėjų archyvai, bibliotekos, jiems mirus išvežama į miestų šiukšlynus. Taip prieš dvidešimt metų Philadelphiaje žuvo visas žvaigždės archyvas, retos knygos, senų laikraščių komplektai ir kita. Neretai ir senosios išeivijos organizacijos ar klubai "apsivalo" ir išmeta savo senuosius protokolus, nuotraukas ir kitą jų veiklą liudijančią medžiagą. Žūsta

ir mūsų rašytojų rankraščiai, laiškai. Įvairi istorinė medžiaga yra telkiama Pasaulio Lietuvių Archyve Chicagoje, tačiau jis, neturėdamas savų patalpų, negali tinkamai tvarkytis. Siekiant išlaikyti ateitį mūsų išeivijoje sukurtas kultūrinės vertybės, būtina steigti **L i e t u v i ų K u l t ū r o s N a m u s**, kur būtų telkiama, tvarkoma ir ateitį saugoma visokia archyvinė medžiaga, knygos, periodinė spauda, nykstanti periodika mikrofilmuojama ir t.t. Tokiuose Lietuvių Kultūros Namuose galėtų įsikurti ir muziejus. Atsiradus saugiai vietai, daug kas lengviau sutiktų perleisti ir savo turimą medžiagą, net rinkinius.

POLITIKOS TIKSLO...

(Atkelta iš 1 psl.)

Panašiai, tačiau su optimistine gaida, istorijos įvykių vertina britų istorikas Arnold Joseph Toynbee (gim. 1889 m.). Ir pagal jį visuomenės gyvenimo formos ar civilizacijos, bet ne atskiros tautos ar laikotarpiai turėtų būti istorinių studijų vienetai. Atskiros civilizacijos išnyksta ne todėl (kaip aiš-

kino Spengleris), kad taip jom lemta, bet todėl, kad jų vadai nemoka tinkamai ir kūrybiniai atsakyti į susidariusios būklės reikalavimus.

Man atrodo, kad čia kaip tik slėpi komunizmo (iš esmės klaidingos teorijos) pasisekimo paslaptis. Sovietų Sąjunga laimėjo ne dėl Stalino gabumo, bet dėl jo bendralaikio, vadovaujančių laisvajam pasauliui, kvailumo.

Grįžtant po trumpos išskylos į nūdienius įvykius, noriu dar paminėti iš karto tik pasirodžiusios buvusio Jugoslavijos komunistų veikėjo Milovan Djilas knygos: "Pašnešimai su Stalinu". Už tą knygą Djilas, kaip valstybės paslapčių išdavimą, gavo nesenai 9 metus kalėjimo, nes jis teigia, kad "destalinizacija" nepakeitė komunizmo prigimties:

"Pagrindinė problema yra ne ta, kad viena (komunistų) grupė yra geresnė už kitą, bet ta, kad tokia (valdanti) grupė iš viso gali egzistuoti - (pagrindinė problema yra) ar turi būti baigtas vienos kurios grupės ideologinis ir politinis monopolis Sovietų Sąjungoje. Nepaisant visų puolimų prieš jo vardą, Stalinas toliau gyvena Sovietų Sąjungos socialiniuose ir dvasiniuose visuomenės pagrinduose". Ar ne liūdna, kad tie, kuriems likimas pavedė kovoti su tuo Stalino vaiduokliu ar naujais, kol kas dar mažiukais, stalinais, yra tokie pat akli, kaip ir didieji Stalino bendralaikiai?

RYTŲ EUROPOS TRAGEDIJA (3)

HEROIŠKA KVAILYBĖ

Lenkų pasiuntinys Kot priimamas Kremliuje 1941 lapkričio 14. Nesujuda joks raumuo biurokratiškame Molotovo veide, nesuvirpa garsusis Sovietijos teisingumo gynėjas Višinskis, kai lenkų diplomatas atsargiai paklausia Stalina:

- Pone ministeri pirmininke, aš jau išiekojau daug tamstos brangaus laiko, tačiau yra dar vienas punktas, kurį norėčiau paliesti, jei galėčiau.

Stalinas plačiu rankos mostu demonstruoja gėrą išdėstymą:

- Prašau, pone pasiuntiny.

Lenkas pasitaiso ant nosies savo berėmus akinius ir sukaupia visą drąsą:

- Aš turiu prileisti, pone ministeri pirmininke, kad tamsta esi pradininkas lenkų piliečiams suteiktos amnestijos sovietinėse srityse. Ar jūs sutiktumėte pareikalauti, kad tas kilnisus tamstos gestas būtų pilnai ir įvykdytas?

Diktatorius parodo nustebusį veidą:

- Ar tuo norite pasakyti, kad dar yra lenkų, kurie nebuvo paleisti? (Jan Ciechanowski, Vergeblicher Sieg, Zuerich, 1948; Stanislaw Mikolajczyk, The Rape of Poland, New York, 1948).

Diplomatas dabar prabyla visiškai atvirai:

- Yra dar labai daug, pone ministeri pirmininke! Mes esame ypač susirūpinę likimu vienuolikos tūkstančių karininkų, kurie buvo laikomi Starobielsko, Kozielsko ir Ostaškovo stovyklose. Jie 1940 metų pavasarį buvo išgabenti nežinomomis vietomis, ir ligi šiol nė vienas jų neužsiregistravo pas generolą Andersą.

Stalinas nustebęs papurto galvą ir užspaudžia cigaretę peleninėje.

- Aš liepsiu tą reikalą ištirti. Pasiuntinys nusilenkia:

- Mes jausime nepaprastą padėką tamstai, pone ministeri pirmininke.

Ir vėliau, 1943 balandžio 13, ateina žinia apie masinius Katinų kapus. Vokiečiai atrado nužudytųjų lenkų karininkų kapus. Vokiečiai! Tai jau įtartina. Galbūt vokiečiai patys sušaudė tuos karininkus? Sąjungininkų stovykloje ta žinia priimama labai skeptiškai. Tačiau Lenkijos egzilinė vyriausybė pareikalauja, kad reikalą ištirtų Tarptautinis Raudonasis Kryžius.

Stalinas tą reikalavimą išnau-doja diplomatiniais santykiais su "emigrantine, lenkų tautos at-mesta fašistine klika" nutraukti. 1943 balandžio 25.

Tačiau lenkai tebetiki, kad jie galės ir toliau susikalbėti su Stalinu. Jie net tiki, galėsį Staliną diplomatiškai įveikti, tuo žings-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Kaip tik šį reikalavimą ir atmeta patriotinis karininkų kor-pas, laisvės ištroškę intelektualai, kurių elitas šią valandą yra susirinkęs Varšuvos griuvėsiuose, kad sukilty prieš vokiečius ir... laukty, nekantriai drebėdamas, raudonosios armijos, kuri, kaip atrodo, antroje Vislos pusėje grupuojasi Varšuvai pulti.

Didžioji, heroiškoji kvailybė!

Kaip galima laukti pagalbos iš galybės, kuriai tegalėtų priešin-tis tik silpnomis jėgomis ir nepakankamomis priemonėmis. Jie tikisi Staliną priversti pripažinti tautinę Lenkiją, kuri niekada nesutiks su Lenkijos rytinių sričių įjungimu į Sovietiją. Ir iš to diktatoriaus jie laukia lėktuvų, tankų ir kareivių.

Koks politinis trumparegiškumas!

Ir vis dėlto: ar ne "Kosciusz-kos" radijas Maskvoje lenkų kal-ba ragino sukilti. Ar ne Molotovas ir lenkų socialistas Osobka-Morawski pasirašė proklamaciją, kuri liepos pabaigoje buvo mė-toma iš sovietinių lėktuvų į Varšuvą:

"Lenkai! Atėjo išsilaisvinimo laikas. Lenkai, prieginklų. Kiekvienas namas turi virsti tvirtove prieš įsiveržėlius... (T. Bor-Komorowski, The secret army, London, 1951).

Ar tai nebuvo užtikrinimas, pažadas pagalbėti? Lenkų sukilėlių vadovybė juo patikėjo, ji turėjo juo patikėti. Nes jos maisto ir šaudmenų ištekliai buvo tik vienai savaitei. Be to, tėvynės armija neturėjo tankų, jokių sunkiųjų ginklų. Jei vokiečiai pri-trauktų sustiprinimus, keturių dešimčių tūkstančių vyrų, dabar kitančių rūsiuose ir griuvėsiuose, likimas būtų užantspauduotas. (B.d.)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th 4.95
2. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
3. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
5. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
10. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

ŠTAI ALUS JŪSŲ SKONIUI

ir darytas ČIA PAT

CLEVELANDO PASIDIDŽIAVIMAS

PILSENER BREWING COMPANY • CLEVELAND, OHIO

ŠIANDIENIR RYTOJ

(Atkelta iš 1 psl.)

Macmillanas siūlys kaip garantiją britų-prancūzų pakta, kur kiekviena pusė pasižadėtų nieišskoti įsiviešpatavimo Europoje.

Pasirašius tokį pakta, ang-lai sutiktų su prancūzais dalyvauti politiniame Europos organizavime ir remty NATO reformą, kur Anglija su Prancūzija sudarytų bendrą frontą.

Bet de Gaulle žadęs Macmillanui pastatyti vienintelį klausimą: Ar Anglija bus lais-va nuo Amerikos vykdyti savo įsipareigojimus Europos są-jungoje?

A. L. BENDRUOMENĖS TARYBAI — GERO VĖJO!

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstitucijos projektas, gimęs Vokietijoje ilguose VLIKo posėdžiuose, tada daug kam atrodė būtina priemonė išeivijos sąsajai išlaikyti.

VLIKo priimtoji PLB konstitucijos projekto preambulė turi toną, reiškiantį lietuvių valstybingumą ir savo teisių bei uždavinių supratimą dvasiškai.

"Lietuvių tauta, užsigrūdinus amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėse, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti ir kurti bei ugdyti savo tautinę kultūrą, kad tuo būdu bendradarbiaudama žmonių kūryboje vykdytų Visagalią valią ir laisvo žmogaus pašaukimą per savo tautą kilti į visuotinės pažangos viršūnes.

Lietuvių tautos amžiniems siekimams vykdyti — jos gyvybei išlaikyti, Lietuvos nepriklausomybei apginti ir saugoti — VLIKas šaukia po visą pasaulį išsisklaidžiusius Lietuvos sūnus ir dukteris sutelkti savo jėgas Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, kuriai nustato šią konstituciją..."

VLIKas tada nekūrė konstitucijos naujai kultūrinei organizacijai, bet, visame savo politiniame pajėgume jausdamasis, nesibijojo priskirti Bendruomenei ir politinių siekių turinčius uždavinius. Tautines ir valstybines tradicijas išlaikyti, Lietuvos Nepriklausomybę apginti ir saugoti būtų sunku vien tik dainų šventėmis, minėjimais ar gegužinėmis. Gal tik vieną slaptą mintį nešiojosi VLIKo tuometinės galvos — kad klaidis taip greit nesugebės išaugti, kad nustelbtų patį gimdytoją...

Reikia pripažinti, kad ikišiolinėse Bendruomenės pastangose sucentuoti visuomenę paskirose valstybėse labai nevienodai sekasi. Daug kur to priežastim yra vietinės sąlygos, daug kur pasireiškia ir reikiamų tam darbui smegenų ir rankų stoka. Kai kur gal darbas pradėtas ne nuo to galo. Pradėta rūmai statyti nuo stogo, ne nuo pamatų.

O kas tie Bendruomenės pamatai? Tai visi mes, tūkstančiai tos kariuomenės kareivių, kurie matom vis naujų štabų steigimą, matom vis naujus generolus išskylant, o armija palikta stebėtojo vaidmeny, kartais tik pajudinama — mokesčių rinkėjų.

Kažkas yra kartą prasitaręs, kad bendruomenės širdis yra jos apylinkėje. Pažvelgus į apylinkių veiklą, pasigendama tų valstybinių patirties pradų, kurie prasideda iš tokių "kasdieninių ir pilkų" (štabuose nesvarstytinų) problemų, — kaip — vargo mokyklos, mūsų vyresnio amžiaus tautiečių materialinė padėtis, senelių prieglaudų, taupomosios kasos, stipendijos, kultūros klubai, vadovėliai, gal dešimtys, o gal ir šimtai kitų, tačiau, žinoma, labai jau "žemiškų" problemų.

Mes gi ir šį rašinį pradėjome nuo gražiai skambančios preambulės. Kas ten toliau "smulkmenas" beskaitys. Gaila, bet tose "smulkmenose" — glūdi be galo daug pamirštų pradų, kurie labiau susietų bendruomeniškai mūsų žmones, kurie sudarytų tvirtesnius pamatus visam bendruomenės rūmų.

Kol to nėra, kol bendruomenėje vyraus "feodalinė sistema" — su aukštuoju amžinai ką nors "didingo" organizuojančių luomu ir stebėtoju ir abejinguoju "liaudiškuoju" luomu, mes turėsime pretenzingas valdybas, tarybas ir visokias kitokias valdžias.

Gera ir tai turėti. Geriau, negu nieko... Bet ar ne per daug mes stengiamės akcentuoti reprezentacijos momentą, vietoj tikrojo kūrybinio momento. Mes pešamės prie prezidentūros durų, nepatepę savų — girgždančiųjų. Mes aiškiname pretenzingus įstatų paragrafus, nepagrįsdami jų įvykdytais darbais. Mes džiaugiamės gausiais suvažiavimais, juose priimtais nutarimais. O kad taip nors kartą gautume tikrai pasidžiaugti ir tų nutarimų rezultatais...

Reikia pripažinti, kad ir esamoje rutinoje laimėta ne mažai. Laimėta ir JAV bendruomenėje. Laimėta bent tuo, kad nesibijoma kritikos, nesibijoma tikrinti pasitikėjimo ir stengiamasi vadovautis demokratiniiais principais. Tuo būdu jaučiasi kraujo cirkuliacija, kai kur pasijaučia šviežesnių vėjų, kai kada ir viltis atsiranda, kad kultūrinės pastangos virstų kultūringomis pastangomis.

Bendruomenės steigėjams ilsintis senatvės pavėsyje, kas beliko mums tikėtis? Gerų norų yra, aktyvių ir pasišventusių bendruomenės idėjai vyrų yra.

Susirenkanti ALB-nės Taryba Clevelande, savo darbotvarkėje turi numatyti svarstyti eilę tokių klausimų, kurie teikia vilčių ir kurie pilnai užsitarnavę visų mūsų geros valios linkėjimo — gero vėjo!

sąjūtuos faktus ir davinius nurodant, kiek jau toli į grynai lietuvišką spaudą įsibrovę pusėtinai atvira ir įžūli chroščiovinės dvasios koegezistencijos agitpropaganda;

3. Nuvalyti šią propagandą nuo visuomenės mulkinimo miglų, žaidimų sentimentais ir net patriotiniais jausmais, o taip pat į tikrą vietą įstatyti kai kurių naujųjų ir apmulkintųjų ožišką užsispyrimą dėtis į talką agitpropininkams;

4. Padaryti išvadas ir nubrėžti lietuviškos laikysenos dėsnius. Kiek įdomūs bebūtų visokie užkulisiniai voratinkliai ir įvykėliai, "inkvizitoriai" ir "išprievartavimo" priežastys, apie tai tegu investiguoja, jeigu kam dar rūpi, įvairių lietuviškų veiksmų senatoriai ir gausūs mūsų kongresmenai.

Kai dėl manęs pagaliau, tai nematau, kad čia būtų įvykę kokių baisių inkvizicijų arba kad draugas A. Sniečkus Vilniuje būtų mūsų turistų kaip nors išprievartavęs (o tai ir blogiausia...). Man greičiau atrodytų, kad viskas atsitiko geruoju, su visų partnierių laisvanorišku sutikimu ir abipusiu malonumu. O po to VIE-NYBES redaktorė komunistinės spaudos giriama ir drąsinama, savo laikraštyje drąsiai plovė ne vieną galvą, jų tarpe ir įžymaus veiksinio žurnalisto Ernesto Keturakio, ir ligi šios dienos vis linksmai tebejuokauja. Laiko turime. Galime palaukti kol juokas gal sumažės.

Bet šia proga yra būtina patikslinti kad kuriuos A.M. išsireiškimas.

1. Dalykas čia ėjo ir eina ne tiek apie "spaudos bendradarbę" S. Narkelūnaitę, bet apie VIE-NYBES redakciją ir visą laikraštį. Juk tai prasidėjo nebe nuo dabar, o kiekvieni atveju nuo to laiko, kai velionis VIENYBES redaktorius turėjo slaptų susitikimų su okupantu poetu E. Mieželiu, jam 1960 metais lankantis Amerikoje, kaip SSSR rašytojų atstovui, ir vėliau pareiškė savo norą savo palaikys padėti priekoligos P. Cvirkos amžino poilsio vietas.

2. Dabartinės VIENYBES redaktorės mes nesame apkaltinę. Mes tik kiek panagrinėjome jos rašinius ir laikraščio liniją. Jei tai medžiaga kalba, kaip apkaltinimas, tai ji kalba pati per savo. O iš tikrųjų daug daugiau būtų dar galima pasakyti.

3. Mes tai darėme, kaip pastebi A.M., "ne iš neapykantos, o su širdgėla"... Tiesa, tikrai ne iš neapykantos. Bet ne su širdgėla, o visai be jokios širdgėlos. VIENYBES leidėjos, redaktorės ir tam tikrų laikraščio puslapių prosovietinė koegezistencinė laikysena tuo tarpu yra tokia arogantiška ir beviltinga, kad ji nenusipelnė širdgėlos. Tegų "širdį gelia" plačiai veiksnijai ir tai lietuvių visuomenė, kuri tokį laikraštį palaiko, remia aukomis, siunčia sveikinius, naudojasi jos puslapiais savo nuotraukoms, vizituoja, dalyvauja suėjimuose drauge su bimbinės spaudos bendradarbiais. Chruščiovinė koegezistencija yra gerai apgalvota, visai nekvaila linija ir tai rodo, kad jai sekasi daug ką suvaidinti.

4. Taigi, visa problema čia yra ne tas ar kitas "nusikaltes" asmuo, ne jo "išprievartavimas" ar kieno nors pavartota "inkvizicija". St. Žymantas viename straipsnyje DIRVOJE jau prieš porą metų nurodė, kad netrukus yra lauktinas sovietinis suaktyvėjimas lietuvių išeivių patriotinę visuomenę sprogdinti ir nuodyti iš vidaus. Vienas iš tos sovietinės akcijos tikslų yra mėginimas mus palaipsniui pratinti prie minties, kad Lietuvos okupacija ir lietuvių tautos grobuoniškas įjungimas į Sovietų Rusiją yra faktas — įvykęs, nepakeičiamas, amžinas, natūralus, pažangus ir net laimingas...

Bronys Raila, Los Angeles, Calif.

PRALEISTOS PAVARDĖS

Reportaže žvilgsnis į Lietuvą buvo praleista šios tikrųjų narių pasižadėjimus davusiųjų pavardės: Irena Petniūnaitė, Audronė Senkutė, Ramunė Vilkuaitytė ir Auksė Vilpišauskaitė.

D.B. New York

Jūs mums galėtumėt daug padėti...

STASYS ŽYMANČAS

Matyt, rusų kokiems tai paputžandžiams į galvą įlindo mus į rusus paversti, t. y. mūsų tikėjimą ir kalbą išnaikinti. Žinoma, tokie papurtgalviai į teisybę ir žiūrėti nebežiūri, kuri Rusijoje ir taip jau nuskarusi ir nutrukusi kad ir sulopyti nebėgi...

Ar mes galime taip šaltai žiūrėti, kad mūsų brangenybė tie rusų pakumbarzdžiai nori išveržti?

Apžvalga, 1890, Nr. 3

"Rusija, dabar Sovietų Sąjunga, kaip buvo, taip ir yra lietuviui šalis tremties, šalis vergijos ir kalėjimo".

Tokiu socrealistiškai tikrovišku požiūriu jaunosios, okupacijosje išaugusios lietuvių kartos atstovai inžinierius Juozas Miklovas apibūdino "Didžiąją Tarybinę Tėvynę", kurią Chruščiovai iškilmingai garsina jau "įžengus į išplėstinės komunizmo statybos laikotarpį".

Bolševikinės laimės ir laisvės persisotinę, inž. J. Miklovas pasinaudojo pirma pasitaikiusia proga iš tos "šviesos ir džiaugsmo šalies" peršokti į bado ir vargo kapitalistinių pasaulių. Net tokie bauginantieji ir Amerikos gyvenimą juodom spalvomis piešiantieji sovietinės poezijos posmai, kaip P. Širvio skirtas Chicagoje eilėraštis, mūsų narsaus tautiečio nuo to žygio neatbaidė:

Chicago, tu mano Chicago Aptemęs dirbtuvių dangau, Iš skausmo širdis mano dega, - Kasyklų bedugnė dingau...

BOLŠEVIKO BATAS IR KARALIENĖS KARŪNA

Sovietų kalėjime ne viena, o dešimtys tautų: lietuvių, estų, latvių, ukrainų, gudų, azarbedžanų, armėnų, gruzinų, buriatų, totorių, jakutų, uzbekų, kazachų, kirgizų, tadžikų, turkmenų...

Visas šimtas milijonų dvidešimtojo amžiaus maskvinių vergų ir belaisvių. Tos Maskvos, iš kur be paliovos sklinda bolševikinių agitpropininkų užsuktos šarmankos "galingas ir įkvėpiantis, žmonijai šviesų rytą skelbiantis komunistų balsas". (Tėvynės Balsas, 1951, spalio Nr. 84).

Patrauklus tas balsas! Malonings Dovydo dvasios viešpatavimo metais jis buvo paveikęs net kai kuriuos visai rimtus sovietinio gyvenimo mokovus. Savo studijų kabinetinėse glūdomose jie jau buvo bepradėdą kurti viziją Sovietų Rusijoje iš Kremliaus malonės vykstančios taikos evoliucijos naujo Britų Commonwealtho - "broliško" sovietinių tautų "laisvos" bendruomenės kryptimi.

Ačiū Viešpačiui, nuo tokios apgaulingos iliuzijos išgelbėjo mus paties ruso bolševiko nepasotinamas godulys laikrodžių ir vakarinių vokiečių "Salamander" firmos Chruščiovo batas.

Istorija, kaip žinoma, buvo tokia.

Trenkęs Jungtinėse Tautose kumščiu į stalą, raudonasis sovietų caras Nikita sudaužė savo auksinį rankinį laikrodį. Toks netikėtas medžiaginis nuostolis, kaip visos prieš sovietinį kolonializmą nukreiptos kalbos. Nusimovęs imperialistų vakarietiško batą, bolševikas Chruščiovas ėmė juo taip agresyviai švaistytis, jog prieš jį sėdėjęs ispanų diplomatas vos nemirė iš baimės, kad įniršęs Kremliaus diktatoriaus savo bato pakausta kulkim jam pliko pakaušio neprasakytų.

Dabar visa tai, kaip juoką, Chruščiovas papasakojo Amerikiečio laikraštininko Drew Pearson žmonai poniai Luvie Moore Pearson, kuri moteriškai logiškai galvojimu protadama iš tos istorijos pasidarė išvadą, kad sovietų premjeras tikrai norįs taikos, kad jis nesąs karo žmogus ir jokių Hitlerio broučų sąvyje neturįs. (L. M. Pearson, "My 36 hours with Khrushchev" Saturday Evening Post, 1962.IV. 7 d.)

Tai kaipgi nesužukti drauge su

komunistine Vilnim, šitaip karštai sveikinusia Vienybės moteriškių nusistatymą "daugiau neišleisti tokių Tarybinės Lietuvos šmeižikų, kaip Raila, Žakevičius ir kiti. - Valio moterys!"

ŽIAURIAU, NEI JUODAIS CARIZMO LAIKAIS

B. Raila priminė mums, kad V. Kudirka rašęs Varpe, jog rusų carai savo žiaurumu buvo nusitelbę visų laikų Neronus. Bet žymusis Varpininkas neprašė, kad carizmą nuvertus apsisukęs istorijos ratas Rusijoje naujų pavidalų atgaivins dar žiauresnius nei Ivano Rūsčiojo, laikus.

"Lietuvos rusinimo politika šiandien sovietizacijai pagausinti yra nepalyginamai intensyvesnė ir žiauresnė, nei juodais carizmo laikais ir prilygsta metodams fiziniams ir dvasiniams tautos naikinimui", kalbėjo Chicagoje tautos šventę švęsti susirinkusiems lietuviams nesena iš okupuotos Tėvynės laisvės išsiveržęs jaunas lietuvis inž. J. Miklovas.

Rusifikacijos politiką, XXII kompartijos suvažiavime viešai ir oficialiai paskelbęs naujo komunistinio manifesto dogma, raudonasis Kremlius nusiėmė kaukę ir pasirodė pasauliui savo tikru šimtanuošimtinio juodašimtiško "obrusitelio" - tautų engėjo rusifikatoriaus - veidu. Tik šiol sovietų pavergtų tautų molankaus "pater familias" vaidmėnį nekartą mėginęs vaizduoti Nikita Chruščiovas dabar visu žiauriojo Ivano rūstumu pareikalavo: "Su visų bolševikinių neatlaidumu rauti su šaknimis net mažiausius nacionalistinių atgyvenų pasireiškimus!"

Sovietinis "geros valios ambasadorius", Nikitos žentas Adžubėjus netrukus tas nerusų tautų nacionalistines atgyvenas pasiskubino rauti pačioje amerikiečių spaudoje. Izvestijų redaktorius iš uošvio malonės vienu metu visus Sovietų Sąjungos gyventojus - išstisus 220 milijonus - pavadino rusais!

REAGUOKITE Į KIEKVIENĄ RUSINIMO ŽINGSNĮ

1940 metais bolševikinė Maskva raudonosios armijos šlovingo durtuvo pagalba nuslopino Lietuvos valstybinę nepriklausomybę. Šiandien Kremlius skelbia karą pačiai lietuvių tautos egzistencijai.

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE, GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. TEL. GA 8-8425

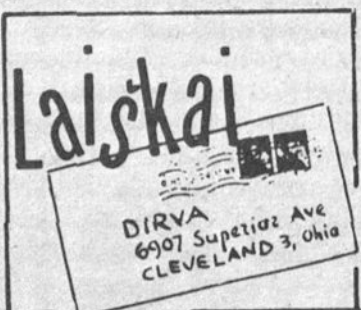
Ištaikinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akrų pušynas — parkas • Šiltos Golfstromo srovės, atvira jūros plažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 16 IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonai kviečia atvykti.

Kreiptis: E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. Tel. AV 8-5999 arba nuo birželio 16 d.

AUDRONĖ JANSONAS, 87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

NEI ASMENIŠKAS KALTINIMAS, NEI TARDYMAS

DIRVOS skaitytojas A.M. iš Detroito savo viešame laiške 1962 V.21 d. St. Žymantui ir man išreiškia pageidavimą, kad turėtume panagrinėti priežastis, išsklaidinti visas logiškas aplinkybes, išaiškinti tikrąjį inkvizitorių ir išprievartautoją, atskleisti komunistų užkulisinę "sielų gau-

dymo" kovą ir padaryti visas išvadas, kodėl VIENYBES redaktorė S. Narkelūnaitė "darė tai, kuo ji kaltinama"...

Ne siauros pareigos! Tam tikslui reikėtų būti mažžiausia augštais FBI valdininkais arba U. S. senatoriais, kurie turi visas galimybes ir teises tokios rūšies investigacijoms atlikti.

Toks betgi nėra pirmutinis uždavinys laikraštininkų, rašančių visuomeniniams klausimais.

Nors nebe nuo šiandien kai kurie užkulisiniai įvykiai buvo žinomi, mes tačiau, neatstovaudami jokio lietuviško veiksnio, nei rūpindamiesi ką nors pakaltinti ar apginti, savo rašiniuose teturėjome tik normalius žurnalistinius tikslus:

1. Pažvelgti ir įvertinti spaudos faktus, kaip jie pasireiškė VIENYBĖJE ir Amerikos lietuvių komunistiniuose laikraščiuose;

2. Atkreipti visuomenės dėme-

Gegužės 19 d. Los Angeles įvyko Kultūros Klubo susirinkimas, kuriame buvo diskutuojama mūsų spauda išeivijoje. Šia tema plačiai pasisakė nuotraukoje matomi veikėjai ir spaudos darbuotojai. Iš kairės: prof. S. Žymantas, Ig. Medziukas, A. Devenienė, L. Valiukas ir J. Gliuda. L. Kančausko nuotrauka

LOS ANGELES KULTŪROS KLUBAS SVARSTĖ SPAUDOS PROBLEMAS

Kultūros klubas paskyrė visą vakarą svarstymams spaudos tema. Mūsų spauda: jos pliusai ir minusai, tokia buvo svarstymų tema. Rašyt. Jurgiui Gliudai moderuojant, svarstymų grupėje dalyvavo Alena Devenienė, Leonardas Valiukas, Ignas Valiukas ir dr. Stasys Žymantas. Tema, kuri buvo patiekta nagrinėti šiems plačiai žinomiems visuomenininkams ir publicistams, sulaukė precizinio, akademinio

dėmesio. Buvo nagrinėta tik temos esmė, visiškai neličiant paskirų, individualių leidinių. Kaip ir visad kultūros klubo susirinkimo auditorija pripildė Lietuvių Namų salę. Dalyvavo apie 90 svarstymų dalyvių. Paskirus pareiškimus įnešė prof. M. Biržiška, visų džiaugsmui atvykęs į šį susirinkimą, nugalėjęs savo ligą, ir žurn. J. Kojelis. Gaila, kad korespondencijos rėmai neleidžia pakartoti visų tų

variantų nuomonių, kurios lydėjo kiekvieną iškeltą svarstymą. Debatai kartais užviravo, domindami susirinkimą. Susimavus nuomonių margumyną, tenka pasidžiaugti kad mūsų spauda yra toks galingas mūsų tautinės gyvybės reiškęs už tėvynės sienų. Kad spauda yra gaivi, greita, budri ir marga. Lietuvių užsienio spauda yra gausesnė puslapių ir nuomonių bei turinio požiūriu, lyginant ją su nusisinta spauda lietuvių kalba okupuotoje Lietuvoje.

Kukli ir nepilna spaudinių parodėlė taip pat buvo susirinkime.

Aktorė Alicija Žilevičiūtė padeklamavo K. Bradūno eilių, sulaukdamą gausių katučių ir gėlių. Ji puikiai išreiškė Bradūno savaimingumą.

L. ŽILEVIČIŪTĖ Los Angeles Kultūros Klubo susirinkime deklamuoja K. Bradūno poeziją. L. Briedžio nuotrauka

Dovanų paskirstyme knygos laimėtojai teko net sveičiui iš San Diego (inž. P. Paltakiui) ir kt. J. Bagdono vertingą paveikslą laimėjo M. Jakučianskienė.

Poetui St. Santvarui, mininčiam savo 60 metų sukaktuvę pasiūstas susirinkusiųjų pasirašytas, adresas. (Arch. E. Arbo darbo).

Šį klubo susirinkimą patyrusiai ir elegantiškai pravedė Klubu valdybos narys architektas Edmundas Arbas.

Po susirinkimo sekė jauki kavutė. K. Kl.

KAM PAGALIAU ATITEKS CARO MILIJONAI?

Jau per daugelį metų tęsiasi paslaptingoji istorija apie Anną Anderson-Anastaziją, kurią daugelis laiko paskutiniojo Rusijos caro dukterimi, bet dar daugiau - paprasta apgavike. Po daugelio bylų ir begalinių tardymų ir tyrimų Vokietijos teismo įstaiigoms už keletos savaičių vėl teks peržiūrėti milžiniškas krūvas dokumentų ir liudininkų parodymų. Galima tikėtis, kad šį kartą sprendimas bus galutinis.

Tylioji moteris, gyvenanti užsidarius nuo pasaulio, didžiausiame skurde ir neturte, vėl pasidarys laikraščių antgalvių didvyre. Kas ji tikrai - caro dukutė Anastazija ar Vakarų Prūsijos laukų darbininkė Franciska Šanckovska? Iki šiol į tą klausimą atsakyti nepavyko. Ką ji mano pati - to irgi niekas nežino. Ji gyvena Švarcvaldo lūšnyje, kurią saugo šuo, ir niekuomet jos nematysi viešumoje. Tačiau apie ją esama įvairių nuomonių visuomenėje, ypač Europos karališkose šeimose. Yra, kas jai tiki. Viena iš tokių buvo Prūsijos princesė Cecilija, bet toji mirė prieš suspėdama tai paliudyti teisme. Taip pat viena iš caro pusseserių, Saksonijos - Altenburgo hercogienė Adelheida ją neva atpažinusi ir patvirtinusi, kad tai tikrai Anastazija. Tuo tarpu kiti "giminės" ją vadina aferiste.

Tie pareiškimai yra nebe priežastis. Jei Anastazija šioj byloje pavyktų įrodyti savo teisybę, ji paveldėtų ne tik didžiosios kunigaikštystės titulą, bet ir milžiniškus Romanovų dinastijos turtus, kurie deponuoti viename Londono banke. Caras Nikolajus II 1917 m. ten įmokėjęs 2 milij. svarų sterlingų. Per šiuos metus suma su visomis palūkanomis pasidariusi tikrai karališka.

Jei Anna Anderson bylą vėl pralaimės, tai šį milžinišką paveldėjimą pasidalins praktiškai visos Europos valdančiosios šeimos. Tarp kitko, per princą Filipą, į paveldėtojus pateks Anglijos karalienė Elzbieta ir Švedijos karalienė Luiza, nes jos yra Mountbattony kilmės. Žinoma, daugiausiai šių pinigų trokšta daugelis mažųjų kunigaikštelių ir karališkieji įpėdiniai visoje Europoje, kurie neturi nei pinigų, nei noro bei intereso pripažinti šią senąją moterį milijonų paveldėtoja, o patys likti be nieko.

Iki šiolinėje bylų eigoje paaiškėjo, kad esama faktų, kurie nurodo, kad pretendentė tikrai galėtų priklausyti buv. caro šeimai. Gydytojai savo tyrinėjimuose suradę keletą fizinių požymių, kurie būdingi Romanovų dinastijos nariams. Be to, Anna turi tiek smulkių žinių apie caro šeimą ir jos genealogiją, kad tai joki būdu negalėtų išmokyti paprasta laukų darbininkė.

Pati apie save ji pasakoja, kad po revoliucijos ir caro šeimos nužudymo jai, sunkiai sužeistai, paprastų kaimiečių ir kareivių pagalba pavykė pabėgti iš Rusijos. 20 metų ji su svetimu vardu praleidus Bukareste. Teismui

pasiteiravus, kodėl ji tuojau nesikreipė į savo giminaite, Rumunijos karalienę Anną, ji atsakė, kad tai būtų neįmanoma, nes karalienė priklausanti Koburgų dinastijai. Tuo paryškėjo pasauliui beveik nežinomoji nesantaika ir neapykanta, kuri viešpatavo tarp Romanovų ir Koburgų. Rumunijos karalienės sesuo Marija buvo ištėkėjusi už caro brolio, bet pametus vyrą ir pabėgusi su jopusbroliu. Tai buvo toks skandalas,

dėl kurio Anna joki būdu negalėjo kreiptis į Koburgus net didžiausiame varge ir skurde...

Annos Anderson advokatas Berenburg-Gosler ruošia naujus įrodymus painiosios bylos paskutiniam veiksmui. Pati Anna įsitikinusi, kad teisybė nugalės. Tuo tarpu Europos karalaičiai ir caro šeimos labai tolimi giminės deda visas pastangas, kad pinigai pasilikytų karališkosiose kišenėse. (epš)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

ALISTAIR MACLEAN

Vertė J. P. PALUKAITIS

(24)

— Taip, jūsų vyriausybės, — atsakė Janscis. — Ir, žinoma, taip pat spauda, kuri visada ir visur diriguoja viešosios nuomonės sukūrimą. Tačiau pirmoje eilėje aš kalbėjau apie vyriausybes.

— Yra pas mus, Vakaruose, blogų vyriausybių, dažnai net labai blogų, — lėtai pasakė Reinoldas. — Jos klysta, jos persiskaiciuoja, jos padaro kvailų sprendimų, jų narių tarpe yra tam tikras nuosimtis oportunistų, karjeristų ir žmonių, kurie siekia vien tik galios. Tačiau visa tai atsitinka dėlto, kad tai yra žmogiška. Vistiek mūsų vyriausybės siekia to, kas geriausia, jos rimtai stengiasi daryti gera, ir net vaikai neturi jų bijoti. — Reinoldas kurį laiką stebėjo senąjį vyrą. — Tamsta pats nesenai pasakei, kad rusiškieji valdovai pastarųjų metų bėgyje pasiuntė milijonus žmonių į kalėjimus, į vergiją ir mirtį. Jei žmonės tikrai, kaip tamsta teigi, visur yra toki patys, tai kodėl taip radikaliai skiriasi vyriausybių formos. Tai galima išaiškinti vien tik jų įtikėjimu į komunizmą.

Janscis papurtė galvą.

— Komunizmas yra praėjęs ir jau galutiniai. Jis dar tebesilaiko šiandien, kaip mitas, ir ciniškieji Kremliaus valdovai tebenaudoja tuos šūkius, kad pateisintų kiekvieną brutalią priemonę, kurios reikalauja jų politika. Keli senosios gvardijos nariai, tebesilaiką valdžioje, galbūt dar tebesvajoja, kad pasaulyje įsigalės komunizmas, bet tokių yra labai nedaug; nes tą tikslą tegalima pasiekti vien tik globaliniu karu, ir užgrūdintiems Kremliaus realistams yra aiškus beprasmiškumas tokios politikos, kuri savyje slepia savęs sunaikinimo pradą.

— O brutalią priespaudą, masinės likvidacijos — ar jos netrykšta iš noro užvaldyti pasaulį? — paklausė Reinoldas. — Ar tamsta nori rimtai teigti...

— Visiškai.

— Tai kas tada slypi?..

— Baimė, pone Reinoldai, — nutraukė Janscis. —

Tiesiog paniška baimė, kuriai nerandama palyginimo naujųjų laikų vyriausybėse. Jie bijo, nes centrinės jėgos prarastąs pozicijas vargu ar begalima atgauti: Molotovo koncesijos 1953 metais, garsioji Chruščiovo kalba 1956 metais, kuria jis atsiribojo nuo stalinizmo, ir visos pramonės decentralizacija, kurią jis buvo priverstas įvykdyti — visa tai prieštarauja "šventosioms" komunizmo neklaidingumo ir centralizuotos kontrolės idėjoms. Tačiau tai buvo neišvengiamas, siekiant didinti produkciją — ir žmonės užuodė laisvės kvapą. Rusiškieji valdovai bijo ir dėlto, kad jų slaptoji policija jau nebėra tokia, kokia buvo: Berija negyvas, NKVD Rusijoje nebėra tokia baisi, kaip AVO pas mus, tai reiškia, kad ir tikėjimas autoriteto galia, bausmės neišvengiamumu yra sukrėstas.

Janscis stabtelėjo, nugėrė vyno ir tęsė:

— Ši baimė liečia vidinę būklę. Tačiau ji maža, palyginus ją su baimė prieš išorinį pasaulį. Stalinas prieš pat mirtį pasakė: "Kas atsitiks, kai manęs nebebus? Jūs

esate akli, kaip vos tik gimę kačiukai, ir Rusija bus sunaikinta, nes jūs nepajėgsite pažinti, kas yra jūsų priešai." Pats Stalinas negalėjo žinoti, kiek tiesos jis pasakė tais žodžiais. Rusai nepajėgia pažinti savo priešų, ir jie tik tada saugūs, jie tik tada gali jaustis saugūs, kai visas kitas tautas laiko savo priešais. Ir ypač Vakarus. Jie bijo Vakarų, ir jie, išėinant iš jų galvosenos taško, turi pagrindo.

Jie bijo Vakarų pasaulio, kuris, kaip jie galvoja, yra nusiteikęs prieš juos ir tik laukia patogios progos jiems užpulti. Kaip tamsta, pone Reinoldai, jaustumėis, jei tamsta, kaip dabar Rusija, būtų apsuptas atominių bombų bazėmis — Anglijoje ir Europoje ir šiaurinėje Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose ir Japonijoje? Ir kiek kartų toji tamstos baimė būtų didesnė, kai kiekvieną kartą, vos tik padidėjus tarptautinei įtampai, savo radarų ekrane pamatytum tarptautingias užsieninių bombonešių eskadriles? Ir jei tamsta kiekvieną tarptautinės įtampos paastrėjimo momentą žinotum, kad dieną ir naktį stratosferoje skraidė tarp penkių šimtų ir tūkstančių amerikinių bombonešių, kiekvienas su vandenilio bomba, telaukdamas tik įsakymo iš visų pusių pulti Rusiją ir ją sunaikinti. Reikia turėti jau milžinišką kiekį iš tolo vairuojamųjų raketų, pone Reinoldai, ir nežmoniškai pasitikėti jų veikimu, kad tas tūkstantis bombonešių, skraidančių ore su vandenilio bombomis, nekeltų nerimo — o juk pakaktų, kad tik penki nuosimčiai tų bombonešių pasiektų savo tikslą. Arba kaip jūs ten, Anglijoje, jaustumėtės, jei rusai masėmis gabenų karinę medžiagą į pietinę Airiją, arba kaip pasijustų amerikiečiai, jei rusų lėktuvnėsių flotilė, aprūpinta vandenilio bombomis, be paliovos plaukiotų Meksikos įlankoje? Pabandykit, pone Reinoldai, visa tai įsivaizduoti, ir galbūt bent iš dalies suprasite, kaip rusai jaučiasi.

(Bus daugiau)

Lietuvių Prekybos Rūmų Chicagoje suruošto banketo garbės stalo dalis svečių. Iš kairės matyti: kun. Jančauskas, gen. Konsulas dr. P. Daužvardis, kongreso atstovo Sydney Yates žmona, A. Wells, A. Daukienė, F. Daukus, M. Vaidyla ir kt.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Lietuvos paviljonas tarptautinėje parodoje Chicagoje

Liepos 25 — rugpjūčio 10 dienomis Chicagoje įvykstančioje Tarptautinėje prekybos parodoje LB Chicago apygardos valdyba rengia Nepriklausomos Lietuvos paviljoną, nes šiais metais kitos lietuvių organizacijos šio darbo nesutiko imtis.

Pasiruošimas Lietuvos paviljonui įrengti eina reikiamu greičiu. Paviljoną meniškai apipavidalinti padeda 10 menininkų, architektų bei kitų kompetentingų asmenų grupė.

Lietuvos propagandinis leidinėlis anglų kalba jau baigiamas ruošti spaudai.

Chicago miesto 125 m. jubiliejus

Rugpjūčio 24 d. Chicago miesto savivaldybė rengia iškilmingą paminėjimą. Iškilnėse dalyvauti pakviesta ir lietuvių tautinė grupė.

Iškilnės susidės iš fėkelių parodo vakare, kuriame kiekviena tautinė grupė kviečiama suorganizuoti savąją eiseną su papuoštais sunkvežimiais ir orkestrais. Kitoje parengimų dalyje organizuojama paroda, kurioje kiekviena grupė sau tinkamu būdu galės par-

dyti, kuo ji prisidėjo prie Chicago miesto išaugimo.

L. B. Chicago apygardos valdyba

paskyrė 30 dolerių premijoms, kurias gavo Chicago aukštesniosios liuanistinės mokyklos mokiniai, už mokyklos metraštyje "Tėvynės Pašvaistės" Jūratės ir Kas-tyčio baladės iliustravimą. Be to apygardos valdyba

nutarė nupirkti 20 egz. šio metraščio ir pasiūsti apylinkių valdyboms susipažinti. Taip pat apygardos valdyba nutarė įsteigti nuolatine metraščiui remti komisiją, kuri metraščių skleistų už JAV ribų esančiose vargo mokyklose.

Kaip žinia, šių metų metraštis buvo spausdintas Vilties spaustuvėje, Clevelande. (av)

50 metų ALRK Vargoninkų Sąjungai

Kad šį aukštinį jubiliejų paminėjus, birželio 3 d., 5

AR UŽTEKS VISIEMS DARBO IR PINIGŲ? Tai klausimas apie kurį daug nekalbama, bet kuris kelia daug rūpesčio ir valdžiai ir piliečiui. Kodėl gi? Juk tikio atoslūgis, kurs buvo JAV 1960-61 metais, baigia išdilti. Pramonės gamyba auga, bendrovių pelnai kyla. O visdėlto, nedarbas JAV nemažėja tokiu tempu, kaip tatau būdavo po kitų ūkio atoslūgių. Štai, praeitą mėnesį buvo dvigubai didesnis nedarbas negu prieš 1960-61 metų atoslūgio pradžią. Laukiama, kad vasaros metu bus didesnis darbo pareikalavimas. Svarbiausia, statybos, amatų ir patarnavimų srityje. Tačiau manoma, kad tai bus daugiau laikinis, sezoninis nedarbo su-

mažėjimas. Kaip bus vėliau-tai sunkus klausimas.

Kodėl nedarbas taip "nenoromis" mažėja? Yra keletas priežasčių. Paminėsiu čia tik vieną naujaušią, o gal ir pavojingiausią-bent tol kol nesuras tas tinkamas sprendimas. Šiuo metu, darbininkui yra baisus žodis "automatizacija". Automatiškos mašinos ir visokie konvejeriai išmeta šimtus ir tūkstančius darbininkų iš darbo. Išmeta ir niekada nebegrąžins. Nebereikalingi. Tad ar daužyti ir naikinti tuos visus automatų, kurie, faktinai, yra geniališki išradimai ir mūsų civilizacijos pažiba? Ne. Tai būtų barbarizmas. Yra dvi išeitys.

Reikia tuos darbininkus, kuriuos automatas išmeta iš darbo, išmokslinti kito darbo - tokio darbo kurio automatas - mašina atlikti negali. Mintis gera. Bet išmokslinimas užima laiko - o valgyti reikia tuojau ir kasdien. Be to, senesnio amžiaus darbininką "permokslinti" nėra toks paprastas dalykas. O svarbiausia, kad ir tų kvalifikuotų darbininkų perteklius jau matyti. Lieka antro išeitis. Trumpinti savaitės darbo valandas. Tegu būna 35 darbo valandos į savaitę, o užmokeskis toks, koks būtų už 40 valandų. Žinoma pasakyti-pasiūlyti daug lengviau negu įvykdyti. Be aštrių kovų su darbo davėjais neapsis. Bet tegu išradimai ir technikos pažanga nepasidaro darbo žmogaus priešu, o bendrovių privilegija.

17 MILIJONŲ AMERIKIEČIŲ ŠAUKIASI IŠGELBĖJIMO IŠ TRAGEDIJOS, kuri šiandien žlugdo ir senus ir jaunus Amerikos piliečius. Statistikos yra nustatyta, kad visose JAV dabar yra per 17 milijonų žmonių, kuriems suėjo 65 ir daugiau metų. Dauguma tų žmonių sunkiai ir sąžiningai dirbo visą savo gyvenimą,

kietai taupė pinigą savo senatvei. Nustoję dirbti jie gauna kuklią pensiją ir dar turi keletą tūkstančių sutaupų. Ir tuo būdu tikisi ramiai baigti savo šios žemės kelionę. Bet užėina ligos. Jos nuneša pensiją ir sutaupas. Ir žmogus lieka elgeta. Nustatyta, kad žmonės per 65 metus tris kartus dažniau patenka į ligonines negu kitokio amžiaus žmonės. Taip pat nustatyta kad po 65 metų pacientas pasilieka ligoninėje dvigubai ilgiau negu jaunesni žmonės. Givutinė sąskaita - už vieną sirgimą-ligoninėje - 8 šimtai dolerių.

Jeigu tatau liestų tik tuos senesnius, tai gal būtų dar "pusė bėdos". Bet gi reikia atsiminti, kad tie senesnieji žmonės yra tėvai ir motinos vaikų, kurie finansiniai atsako už tuos senuosius. Tie jaunieji žmonės-dėl senųjų gydymo-dažnai turi atsisaityti nuo namo pirkimo, turimą namą įkeisti bankui, neleisti savo vaikų į kolegiją ir t.t., nes ar gi leis savo brangiems artimiesiems mirti be mediciniškos pagalbos. Taigi, ta tragedija didelė ir turi gilią šaknis. Europos kraštuose tos tragedijos nėra. Ten valstybė sutvarko.

Prezidentas Kennedy, dar prieš jo išrinkimą, viešai pažadėjo tą reikalą sutvarkyti. Už tai gavo daugybę balsų per rinkimus. Dabar tą pažadą stengiasi išpildyti. Kongrese jau yra atitinkamas įstatymo projektas - King Andersono biliūs. Jis - tas įstatymas - tik labai kukliai tepadėtų tai tragedijai. Bet visdėlto padėtų. Tai būtų bent kukli pradžia.

Tačiau tam įstatymui labai priešinga Amerikos Medikų Draugija. Priešingi beveik visi respublikonai ir dalis demokratų kongrese. Taigi kova gali būti labai aštri.

Julius Šakelė

ATVAŽIUOKITE Į VESTUVES

Balfo Centras kasdien gauna daugelį laiškų iš Lietuvių Lenkijoje. Beveik visi jie yra paramos prašymai. Per penkis mėnesius Centras pasiuntė virš 500 vertingų paramos siuntinių, daugumą rūbais.

Laiškai iš Lenkijos daugumoje šabloniški, dažnai rašyti švelnia Punsko moksleivių ranka. Matosi, kad ten dar yra daug beprasčių. Tačiau yra ir šaunesnių poetiškų, gražių laiškų, nors ir tie visi baigiasi prašymu.

Iš tų tūkstančių laiškų galima susidaryti pilnutinį skurdo ir kančios vaizdą. Kančioj, kaip juroj, yra paskendę Lenkijos lietuviai. Patriotizmo turi labai daug ir lietuvių be didžiojo, dėl jos kovoja ir dažnai nukentė. Neseniai viena moksleivė Balfui rašė: "Nėra dainos gražesnės už lopšinę, kurią dainavo supdama mama, nėra šalies gražesnės už tėvynę, kurios per amžius vardas - Lietuva".

Prašymus jie įvairiai pagrindžia, pagražina, dažnai ir perdeda. Tačiau yra labai daug ir nemeluoto skurdo ir nuosirdumo.

Laiškai paprastai pradedami senovišku krikščionišku pasveikinimu "... su Jūsų atsakymu: Per amžius. Amen". Prašymai būna įvairiausi, bet dažniausiai prašoma aprėdo ir apavo. Gegužės 23 d., tarp daugelio prašymų, gavome vieną skirtingą laišką, kurio nors dalį norisi pacituoti:

"Mano mieli broliai ir seselės lietuviai, aš jus sveikinu ir bučiuoju jūsų skaisčius veidelius ir baltas rankėles ir, puldamas po jūsų kojelėm prašau Jus, kad jūs atvažiuotumėt pas mane siratą į vestuves. Jos bus rugpjūčio, x dieną. Vestuvės bus tikrai siratų, nes mano žmona našlaitė, ji pas našlį tarnavo ir augino našlaičius. Aš esu neturtingas, našlaitis, tai negaliu turtingai gauti. Turėdamas 8 metus netekau tėvelių, išaugau įvyrus kaip reikia, nors buvau bėdų augintas ir silpnai maitintas, bet vargu, tai žmogus greitai auga... Dievas žino kaip mums našlaičiams seksis gyvenimas, abu nieko neturim, nei pasikloti nei užsikloti. Kai apsivesim, tai eisim abu į girias darbo jieškot, dirbsim abudu, tai gal ir mus laimė ištiks. Aš esu silpnas, bet aukštas ir žmona aukšta, bet jos koja didelė, o mano vidutinė. Jau mes valdišką šliubą turim..." (Atrodo, kad Lenkijoje po civilinės metrikacijos negalima tuoj pat bažnyčioj tuoktis).

Tik rugpjūčio vidury įvyks vestuvės, į kurias Amerikos lietuviai buvo pakviesti ir dalyvaus ne asmeniškai, o tik savo dovanomis, kurias Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas jau išsiuntė. Jei kas norėtų tiems jaunavedžiams stipriau padėti - atsiųskite auką Balfui (105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.) ir pažymėkite, kad tai yra siuntinėlo \$1500 gavėjui. Balfas mielai jiems vienu ar kitu būdu aukas perduos.

Balfo direktorių suvažiavimas,

kuris įvyks birželio 9 d. New York, tarp daugelio kitų problemų svarstys ir šalpa Lenkijos lietuviams.

Balfo Reikalų Vedėjas

JONINĖS WELLANDE

Clevelando Vyrų Oktetas atvyksta į Wellandą

Birželio 23 d. Clevelando Vyrų Oktetas, vadovaujamas R. Babicko, duos koncertą Wellande rengiamose Joninėse. Parengimas įvyksta St. Stephen's Hall, E. Main Street — Port Robinson Rd. kampas.

Joninės, kurias čia kelin-ti metai iš eilės ruošia KLT S-gos Wellando skyrius, šiais metais turi specialią užduotį: priduoti daugiau iškilmingumo skyriaus veiklos dešimtmetį minint.

Tai progai yra pakviesta ir Detroito tautinių šokių grupė, vad. G. Gobienės.

Iš patiekto programos, kurią šie du meno vienetai yra užsimoję išpildyti, atrodo, kad šio parengimo meninė dalis bus įdomi ir turtinga.

I skyriaus dešimtmečio minėjimą atvyksta svečiai iš kitų Kanados Tautinės Sąjungos skyrių ir Centro valdybos atstovai. (k)

Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas R. Babicko, birželio 23 d. išpildys meninę programą Wellande Kanadoje rengiamose Joninėse.

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite
ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

PATERSONO LIETUVIŲ ŽINIOS

Nauja Patersono Lietuvių Bendruomenės valdyba

Balandžio 15 d. įvyko metinis LB Patersono apyl. susirinkimas ir išrinkta nauja valdyba: pirm. Antanas Rugys, vicepirmininkas F. Misiūnas, išd. E. Klupšienė, sekr. Br. Kožukauskienė ir valdybos narys Stasys Stanaitis.

Susirinkimas buvo labai darbingas. Pirm. A. Rugys pranešė apie New Jersey stipendijų fondą. Patersono apylinkė pati pirmoji į tą fondą įnešė 90 dol. Jau anksčiau bendruomenė paaugojo naujai statomai lietuvių bažnyčiai 100 dol., o susirinkimas patvirtino valdybos nutarimą nupirkti naujai bažnyčiai atminimo dovaną — krikšto stalą už 200 dol. Tam reikalui kun. V. Demikis paaugojo 20 dol.

Susirinkime buvo nutarta baisiųjų birželio įvykių minėjimą suruošti birželio 10 d. Piličių klubo salėje, 62 Lafayette St. Paskaitą skaitys svečias iš Philadelphia Jonas Stiklorius. Spalio pradžioje nutarta paminėti poetą Maironį. Minėjime jau pasižadėjo dalyvauti Brooklyno vyrų oktetas. Rudenį numatyta visa eilė paskaitų politiniais, tautiniais ir kitais klausimais.

Dosnus aukotojas

Jonas Krukonis Lietuvių Piličių klubui paaugojo lėkščių, peilių ir šakučių už 275 dol. Piličių klubo naujoji salė yra tikrai labai graži ir moderniška, turi puikią vėsinimo sistemą. Tinka visokiems rengimams. Dabar turės ir savo indus, kuriais galės pasinaudoti visi, kurie rengs pobūvius. Nereikės skolinis iš kitur.

Lietuviškų knygų įteikimas Patersono viešajai bibliotekai

Jonas Krukonis, kuris aukoja visur ir visuomet, pereinamais metais viešajai Patersono bibliotekai nupirko 12 knygų apie Lietuvą anglų kalba. Šiais gi metais tai pačiai bibliotekai jis nupirko 17 lietuviškų knygų, kurios buvo įteiktos bibliotekai gegužės 7 d. dalyvaujant bibliotekos vedėjui L. R. Etkorn ir bibliotekos globos komitetui. Iš lietuvių pusės knygas įteikiant dalyvavo J. Krukonis, Patersono lietuvių bendruomenės pirmininkas A. Rugys ir A. Masionis.

Bibliotekai buvo įteiktos šios knygos: Lietuvių poezijos antologija, Lietuvių prozos antologija, Bolševizmo metai (Lietuvių archyvas), V. Sruogienės Lietuvos istorija, J. Balio Lietuvių dainos Amerikoje (su gaidomis), S. Michelsono Lietuviai išeiviai Amerikoje, A. Baranausko Anykščių šilėlis (ilustruotas P.

Pradėk vasarą su J. Gliados knyga IKARO SONATA. Pas visus knygų pardavėjus

Lapės), J. Savickio Žemė dega I ir II dalis (lietuvių diplomato atsiminimai iš II pasaulinio karo), J. Gliados Ora pro nobis ir Šikšnosparnių sostas, P. Jurkaus Šimkaičių akvarelės, H. Sienkevičiaus Kryžiuočiai I, II ir III dalis, K. Janušino vertimas. R. Spalio Alma mater (romanas iš Lietuvos studentų gyvenimo). Visuomenė prašoma knygomis pasinaudoti. Viešoji Patersono biblioteka (Public Library) yra ant Broadway tarp Summer ir Auburn St.

Reikia pažymėti, kad biblioteka jau anksčiau įsigijo B. Armonienės knygą "Leave Your Tears in Moscow", kurią amerikiečiai labai skaito ir, norint ją gauti, reikia laukti 2-3 savaites. Knygų įteikimą paminėjo didžiausias New Jersey dienraštis "Paterson Evening News".

Už įvairius gerus darbus ir aukas Lietuvių Piličių Klubas ir Patersono Bendruomenė rengia Jono Krukonio pagerbimą, kuris įvyks rudenį.

Naujos bažnyčios šventinimas

Nedidelė Patersono lietuvių kolonija pasistatė naują bažnyčią. Jos šventinimas įvyks birželio 24 d., 4 val. p. p. Šventins Patersono vyskupas J. McNulty. Laukiama daug svečių. Bažnyčią statyti buvo nelengva. Tam reikalui paimta didelė paskola. Reikia pasakyti, kad parapijiečiai gausiai aukojo. Daugiausia bažnyčią statant pasidarbovo parapijos kunigai — kleb. J. Kinta ir kun. V. Demeikis. Bažnyčios šventinimo proga yra leidžiama deklamacijos knyga, kur bus surašyta visa bažnyčios statybos istorija. Klebonas prašo knygos išleidimą paremti įdedant skelbimus ir sveikinimus. Viso puslapio skelbimas ar sveikinimas kainuos 40 dol. Knygos globėjai moka po 5 dol. Kas norėtų prie knygos išleidimo prisidėti, sveikinimų bei skelbimų tekstus ir pinigus siųsti šiuo adresu: Rev. J. Kinta, 147 Montgomery Pl., Paterson 1, N. J.

Gražus koncertas

Gegužės 19 d. Patersono lietuviai turėjo tikrą meno šventę. Tą dieną čia koncertavo Jokubo Stuko vadovaujamo radijo "Rūtos" ansamblis.

Koncertas susidėjo iš 2 dalių: lietuvių liaudies dainų ir ištraukų iš klasinių ir lietuviškų operų. Pirmoje dalyje choristės buvo apsirėngusios tautiniais rūbais, antroje gražiom ir skoningom balinėm sukniom. Visai tai labai pajavirino koncertą.

Lietuvių liaudies dainos buvo parinktos gražios ir mielos kiekvieno lietuvių širdžiai. Buvo sudainuotos Budriūno, Švedo, Karoso, Kačanausko ir L. Stuko harmonizuotos dainos. Vienos buvo sudainuotos moterų choro, kitos mišraus. Kai

kurios su duetu, kuriame dainavo Veronika Mėlynienė ir Ona Skurvydienė. Visos dainos išpildytos be priekaištų.

Antroje dalyje du choro dainavo ir solistai — Florence Schirm ir Liudas Stukas. Jie pasirodė ir atskirai. Muzikos kritikas gal ir prikibty, bet eilinis klausytojas negalėtų rasti jokio priekaišto. Tai buvo taip gražu, kaip niekad. Solistai irgi labai gražiai dainavo.

Reikia paminėti L. Stuką, kuris daro nepaprastą pažangą. Mat, jis tikrai praleidžia nemažai laiko savo balsą lavindamas. Jis dar dabar mokosi pas labai gerus dainavimo mokytojus. Rezultatai tikrai puikūs. Tai daug žadanti jėga.

Didžiausias, žinoma, tokio pražaus koncerto kaltininkas buvo "Rūtos" choro vadovas ir dirigentas Algirdas Kačanauskas. Jis dirgavo visoms dainoms ir arijoms. Visoms dainoms akompanavo Aleksas Mrozinskas. Newyorkiečiai sako, kad jis geriausias akompaniatorius.

Visą programą Jokūbas Stukas pravedė pasigėrėtinai sklandžiai, vietomis įterpdamas įspūdžių iš savo lankymosi okupuotoje Lietuvoje. Garbė Jokūbui ir už tai, kad jis taip puikiai moka sujungti visus lietuvius — ir senus ir jaunus.

Dar ilgai patersoniečiai kalbės apie tą gražų kon-

certą, tikėdamiesi, kad "Rūta" vėl greitai juos aplankys.

Kitos žinios

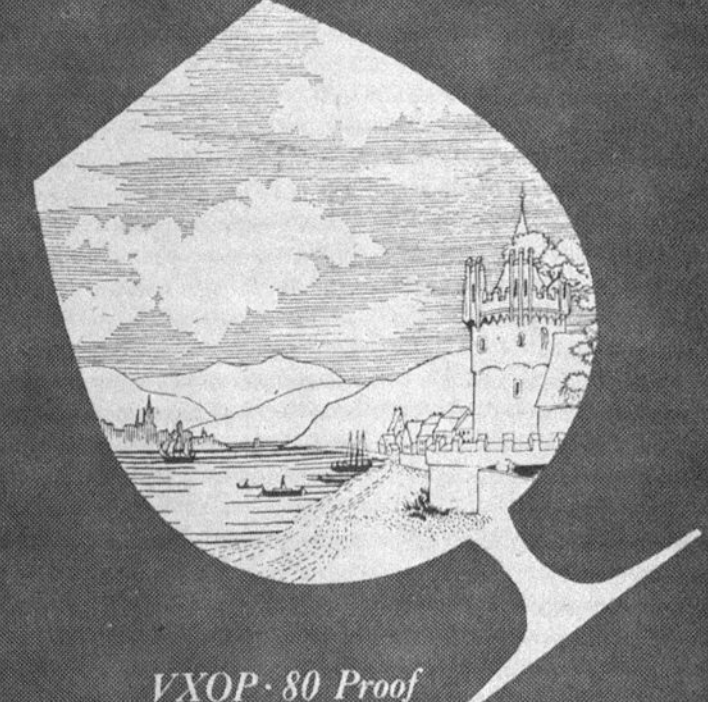
• Vita Tallat - Kelpšaitė, Tado ir Jutos Tallat-Kelpšų duktė, po 2 metų studijų Marymount Manhattan kolegijoje New Yorke, ateinantį rudenį išvyksta į Paryžiaus universitetą studijuoti prancūzų kalbą. Ji turi pilną Marymount kolegijos stipendiją, kurią gavo už antrą geriausiai parašytą rašinį prancūzų kalba.

• Jonas Galiūnas su žmona Veronika ir trimis sūnumis: Algimantu, Vaidotu ir Rimgaudu atvyko iš Kolumbijos ir apsigyveno 182 Lawrence Place, Paterson, N. J. Veronika Galiūnienė yra Genovaitės ir Vaclovo Slepakovų duktė.

• Vladas Stanaitis su dukra Regina, išgyvenę Patersone 12 metų, persikėlė į Newarką, N. J. Ten Regina lanko medicinos sekretorių mokyklą. Vladas Stanaitis yra buvęs Patersono Lietuvių Bendruomenės valdyboje ir niekad neatsisakydavo patalkinti lietuvių parengimuose.

• Kęstutis Čižiūnas, Reginos ir pedagogo Vaclovo Čižiūnų sūnus, sėkmingai bebaigęs aukštesniąją mokyklą, priimtas į šv. Jono universitetą Brooklyne, N. Y., kur studijuos psichologiją. Ona Upiūtė

Asbach Uralt
the great Brandy from the Rhine

VXOP · 80 Proof

GERMAN DISTILLERIES LTD., NEW YORK 20, N. Y.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

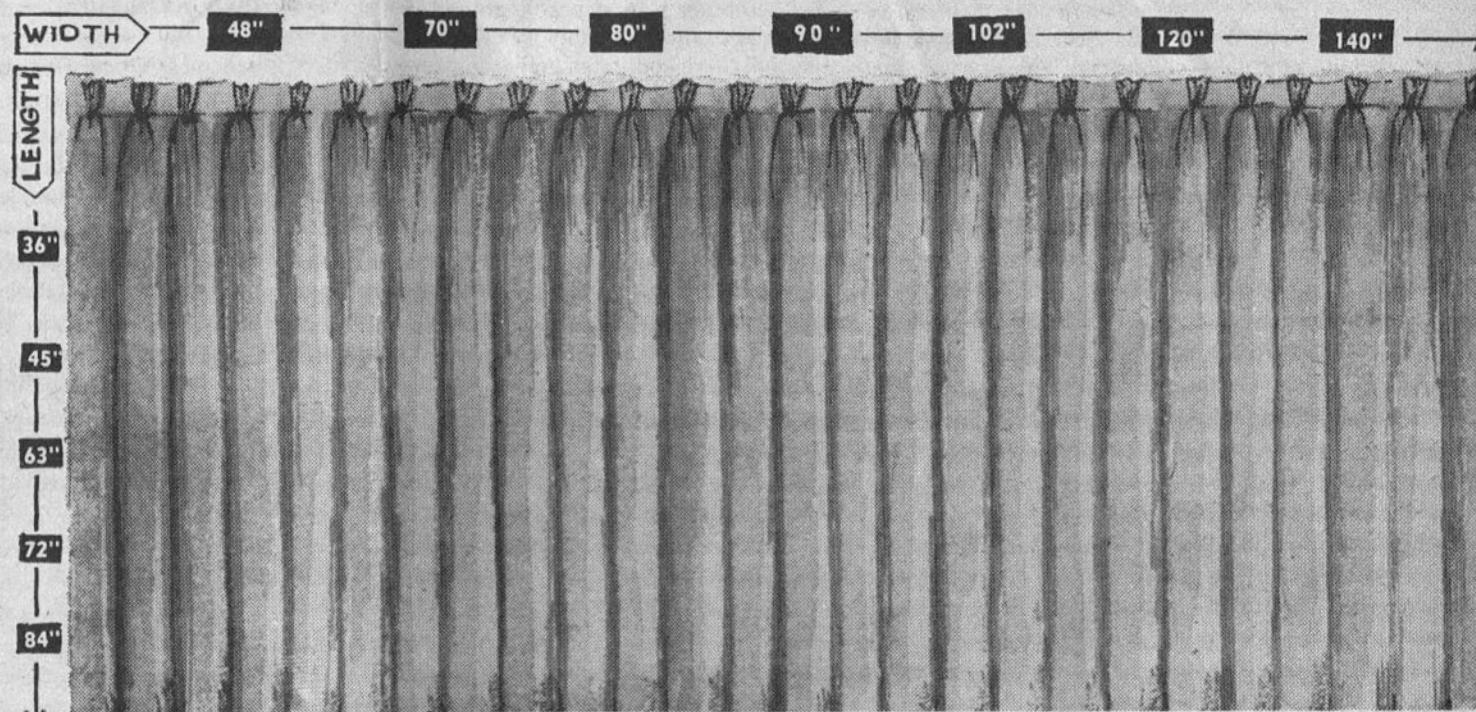
EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY CO'S (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

MAY CO. RŪSYJE!

Pritaikytos užuolaidos langams!
Taupote pirkdami jums reikalingą dydį!

Be siūlių - plaunamos - nereikalingos proso Baltos Fiberglas Užuolaidos

- Be siūlių: atpuola darbo išlaidos
- 3 pirštų pločio kvaldai
- Normaliai pritaikyti kvaldų nuotoliai visiems dydžiam

- Pastovus Pellon Buckram
- Nematomos siūlės
- Puošni ornamentacija

Dabar turite pasirinkimą iš 7 įvairių kvaldų dydžių, pritaikytų bet kurio dydžio langams. Sutaupote daugiau pirkdami tik jums reikalingą dydį! Puikus pluoštinis pagražina jūsų kambarį, ryškus baltumas tinka bet kuriai sienų spalvai. Nebijo saulės, ugnies, išplaunamos ir džiovina per 7 minutes ir nereikalingos prosijimo!

Poros plotis:	48"	70"	80"	90"	102"	120"	140"
Langų pločiui	38"	60"	70"	80"	92"	110"	130"
36" ilgio	2.99 pr.						
45" ilgio	3.99 pr.	4.99 pr.	6.99 pr.	7.99 pr.	8.99 pr.		
63" ilgio	4.99 pr.	6.99 pr.	7.99 pr.	9.99 pr.	10.99 pr.	12.99 pr.	
72" ilgio	5.49 pr.	7.49 pr.	8.99 pr.	10.99 pr.	11.99 pr.		
84" ilgio	5.99 pr.	7.99 pr.	9.99 pr.	11.99 pr.	13.99 pr.	15.99 pr.	18.99 pr.

BE SIŪLIŲ TIK 1 SIŪLĖ ŠIEMS DYDŽIAMS

48" pločio
pora
36" ilgio

2.99
PORA

Paštu ir telefonu užsakymai
pildomi... šaukite
CHerry 1-3070

BASEMENT DRAPERY DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 4 STORES, INCLUDING SOUTHGATE

**HOUSES
WEAR OUT!**

REPAIR OR IMPROVE YOURS
WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **JAV Lietuvių Bendruomenės** III-sios Tarybos Prezidiumas birželio 2-3 dienomis Clevelande šaukia Bendruomenės Tarybą 2-jai sesijai.

Posėdžiai prasidės birželio 2 d., 10 val. ryto Čiurlionio ansamblio namuose — 10908 Magnolia Dr. (Telef. SW 5-5862).

Tarybos sesija globoja L. B. Clevelando I ir II apylinkių valdybos.

Tarybos darbų tvarka numatyta net iš 10 punktų, kuriuose, be centrinės Valdybos ir Tarybos Prezidiumo pranešimų, apie savo nuveiktus darbus ir ateities planus kalbės Kultūros Fondo, Lietuvių Fondo ir įvairių komisijų atstovai. Be to, numatyta eilė referentų kalbėti apie L. B. kultūrinę ir politinę veiklą.

VILLA RŪTA

Prie Pymatuning ežero vasaravimo sezoną pradeda birželio 23 d.

1. Šį sezoną svečiai kviečiami apsistoti nuomojant visam sezonui, mėnesiais, ar savaitėmis tik kambarius be maisto.
2. Kas norėtų su butu ir maistu prašoma rezervuoti sau vietą ir pranešti iki birželio 23 d. kasdien, išskyrus sekmadienius, pas p. G. Natkevičienę, tel. EV 2-4114, arba laišku V. Nagius, Andover Post Office, Villa Rūta, Ohio.
3. Laukiami svečiai ir savaitgaliams.
4. Villa Rūta randasi prie Andoverio, Ohio pusėje į šiaurę nuo tilto. Iš Andoverio važiuoti 85 kelių iki Lake Id., pasukti į kairę ir už 1/4 mylios Villa Rūta.

V. Nagevičienė

• Pirmoji šimtinė "Lithuanian Village" akcininkų jau susidarė. Neatsilikime nei vienas, kol akcijų dar yra parduodamų. Junkimės į bendrą darbą.

• **Arvydo Kižio ir Danos Jurgutavičiūtės** sutuoktuvės įvyko gegužės 26 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Vestuvinė puota įvyko Lake Shore Country Club salėje. Jaunieji povestuvinėn kelionėn išvyko į Colorado.

• Šv. JURGIO PARAPIJOS SĄLĖS PARĖMIMO IR ATIDARYMO BANKETUI-KONCERTUI, birželio 2 d. 8 v.v., pasiskubinkite įsigyti kvietimus, nes svarbu žinoti dalyvių skaičius. Kvietimai gaunami Lietuvių Prekybos namuose nuo 10 v. iki 6 v.v., pas V. Rociūną (tel. KE 1-5264) V. Čyva (SW 5-7079) ir F. Eidimta (881-1921). Šeštadienį, birželio 2 d. kvietimus galėsite įsigyti ir parapijos salėje nuo 10 val. iki 12 val.

Norintieji paremti atskira auksa produktais, prašomi įsirašyti į aukų lapą - Baltic Delicatessen, Saukevičiaus ir Degučio (buvusio Klimaičio) krautuvėse.

Organizacinis Komitetas

• **JAVLB3-IOSTARYBOS** 2-os Sesijos suvažiavimo dalyviai dalyvaus šv. Jurgio parapijos salės parėmimo ir atidarymo bankete - koncerte birželio 2 d.

• **ALDONA AUGUSTINAVIČIENĖ**, mūsų kultūrininkė ir pedagogė, po sunkios operacijos, taisyti Universiteto Klinikoje, kamb. 505.

• **MENO MĖGĖJAMS** pranešama, kad Clevelando meno muziejus (dabar vyksta gegužės mėn. - May Show paroda) atdaras trečiadieniais nuo 10 val. ryto iki 10 val. vak. Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 1 val. p.p. iki 6 val. vakaro. Nuo liepos 10 d. iki rugp. 5 vyks Julio Gonzales meno paroda.

• **DR. S.T. TAMOŠAITIS** iš Floridos atvyko viešėti pas savo dukterį Dr. Aldoną ir žentą Dr. William M. Lyon, Euclid priemiestyje. Dr. Tamošaitis su žmona žada, sūnui Vytautui baigus mokslą, čia atvykti atostogauti. Vytautas rudenį stos į universitetą.

• **VILIUS BRAŽĖNAS**, iš Stamford, Conn., lankėsi Clevelande ir Karpių namuose subūrelių clevelandiečių turėjo pasitarimą dėl suaktyvinimo prieškomunistinės veiklos savųjų ir amerikiečių

SMETONOS MONOGRAFIJAI PASKYRĖ \$50.00

A.L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus valdyba savo posėdyje gegužės 27 d. paskyrė \$50 Prezidento A. Smetonos biografijos leidimo reikalams. Knyga, kaip jau žinoma, renkama Vilties spaustuveje.

Nutarta taipgi parinkti iš clevelandiečių aukas ir prenumeras tas tai knygai. Kadangi knyga numatyta išspausdinti jau šiais metais, pageidautina gauti prenumeras su stambesne auka tuoju. Galit persiųsti ALTS 12-to skyriaus išdininkui V. Blinstrubui Dirvos adresu, arba asmeniškai perduoti valdybos nariams: K.S.

NEOLITUANŲ LITERATŪROS VAKARAS

Birželio 9 d. naujai atremontuotoje šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando neolithuanai rengia literatūros vakarą su įdomia ir nuotaikinga programa. Akt. P. Maželio režisūroje, Clevelando neolithuanai studentai atliks Maironio, P. Vaičiūčio, V. Krėvės, B. Pūkelevičiūtės, V. Alanto, M. Katiliškio, V. Putino ir kitų mūsų rašytojų kūrinių ištraukas.

Literatūrinės - vaidybinės dalies protarpuose bus lietuvių tautiniai šokiai, kuriuos atliks patys Clevelando neolithuanai ir kas įdomiausia - Danutė Miškinytė su Rimgaudu Sukauskų, atvykę iš Detroito. Danutė Miškinytė - kylanti baletų žvaigždė su pranašaujama šviesia ateitimi, kelerius metus studijuojanti šokio meną. Prieš porą savaitžių jos pasirodymas Detroito neolithuanų šventėje publiką sužavėjo. Clevelande viešnia balet šokėja žada duoti visą eilę jos pačios stilizuotų lietuvių tautinių šokių.

Programos pradžia 7 val. vakaro. Šokių ir vaišių metu gros

tarpe. Dalyvavo: adv. Julius Smetona, V. Kasperavičiūtė, V. Kamantas ir J. Stempužis.

PADĖKA

Lituanistinės Vysk. M. Valančiaus Mokyklos tradicinis Atvelyko vakaras - įvykęs š.m. balandžio mėn. 28 d. šv. Jurgio parapijos salėje, praėjo gražiai ir pakilioje nuotaikoje.

Tėvų komitetas reiškia didžiausią padėką visiems, kurie vienu ar kitu atveju prisidėjo prie šio vakaro pasisekimo: muz. A. Mikulskiui, O. Mikulskienei - paruošusiai gražų kanklininkų būrį, Čiurlionio ansamblio moterų chorui - didingai išpildžiusiam antrąją programos dalį, Mokyklos vedėjui Pr. Karaliui ir visiems mokytojams prisidėjusiems prie programos ir vakaro ruošimo, Butkuvieni - paaukojusiai brangią dovaną laimėjimui, sponsoriams - remėjams: Čiurlionio Ansambliui, Dr. J. ir B. Skrinkams, Dr. A. ir K. Martams, J. ir M. Švarcams, Dr. inž. A. ir B. Nasvyčiams, Dr. D. ir R. Degesiams, J. Muil-Mulioliui, Dr. J. ir I. Stankaičiams, inž. J. ir A. Augustinavičiams, Dr. M. ir A. Vaitėnams, Dr. A. ir A. Aželiams, Baltic Delicatessen, O. ir K. Karpiams, J. ir B. Smetonams, Dr. K. ir O. Pautieniams, P. Dabrilai - Laima, Dr. N. ir G. Jušėnams, A. Glodeniui - Baltic Bakery, Kamaičiui - Batų parduotuvė, J. Mikoniui, R. Reinikeriui - Sowinsky Bakery, Lietuvių klubui, Friendly Flower Shoppe, Superior Savings - Lietuvių Bankui.

Nuoširdus ačiū mūsų mieloms šeimininkėms dirbusioms virtuvėje ir prie užkandžių, talkininkams vyrams dirbusiems prie gėrimų ir bilietų pardavinėjimo: Čiuberkienei, Staškevičienei, Premeneckienei, Kalvajtienei, Stugienei, A. Raulinaitienei, Vasiliauskienei, Liutkienei, Pabrinkiui, Cituliui, Narbutaičiui, Petkevičiui, Karsokui, Rėkui, Bacevičiui, Kokliui ir Sakui.

Gili padėka visoms mamytėms suaukojusioms maisto produktus ar parėmusiems pinigais, taip pat ačiū tėveliams gausiai atsilankiusiems ir parėmusiems visokiais būdais piniginių mokyklos stovų. Nuoširdžiai dėkojame visiems svečiams, kurie atėjo pasidžiaugti kartu su visa mokykla ir pasidžiaugti mūsų mažųjų gražių pasirodymu programoje.

Lituanistinės Vysk. M. Valančiaus Mokyklos TĖVŲ KOMITETAS

Karpiui, Vyt. Stuoguiui, Jonui Rasteniui arba Pr. Pračkui.

Korp! Neo-Lithuania ruošiamam metiniam literatūros vakarui paremti 12-tas skyrius paaukojo \$10 ir kviečia skyriaus narius dalyvauti tame vakare, birželio 9 d., šv. Jurgio parapijos salėje. Mūsų dalyvavimas šiam jaunimui bus moralinė ir materialinė parama.

Skyrius rengia Joninių-Petritinių išvažiavimą, apie kurį bus pranešta Dirvoje. Nariai ir jų draugai prašomi rezervuoti tą sekmadienį šiam linksmam pobūviui.

pažįstamasis Clevelando neolithuanų orkestras. Įėjimas supakvietimais, kurie iš anksto gaunami pas Korp! Neo-Lithuania narius, o literatūros vakaro dieną - prie įėjimo.

Laukiama gausaus publikos dalyvavimo. Tad iki pasimatymo neolithuanų literatūros vakare.

RAMOVĖNŲ VEIKLA

* **GEGUŽĖS 30 D. LVS Ramovė** Clevelando skyriaus nariai organizuoti dalyvavo šv. Jurgio bažnyčios specialiose pamaldose ir iškilinėse pagerbti mirusius narius. Iškilinės parapijos sodyboje ir bažnyčioje vyko kartu sutos parapijos veteranų postu.

Po pamaldų, ramovėnai dalyvavo veteranų suruoštuose pusryčiuose. Tuoju po to kapuose buvo aplankyti mirusiųjų karių kapai, prie jų padedant gėles ir po lietuvišką vėliavėlę. Iš ten, nuvykus į mauzoliejų, gėlių puokštę ir susikaupti valandėle buvo pagerbtas prezidentas A. Smetona.

* **LVS "RAMOVĖ"** Clevelando skyriaus atstovai K. Tallat-Kelpša, K. Budrys, F. Eidimtas, L. Leknickas, Z. Tarutis ir L. Staškūnas dalyvavo Sąjungos skyrių atstovų suvažiavime ir dešimtmėčio minėjime 26-27 d.d. Chicagoje.

* **RAMOVĖNAS P. MOTIEJŪNAS** po sunkios operacijos grįžo iš ligoninės ir nekurį laiką turės pailsėti. Linkime P. Motiejūnui sustiprėti ir vėl įsijungti į ramovėnų darbą.

NAUJOS PARAPIJOS RAJONE

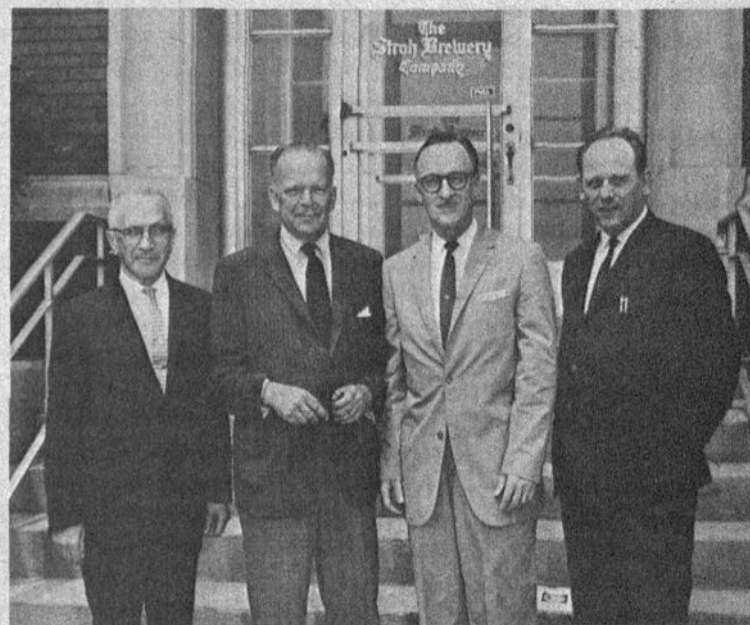
parduodami du nauji namai. Kaina \$17,000.00. Su dviem miegamaisiais kambariais pirmame aukšte, svečių kambarys, virtuvė su atviru valgomuoju (dinnette). Antrame aukšte yra vietos miegamajam. Pirkdami dabar galite pasirinkti dekoravimą.

Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į Jurgelį. **JOSEPH LARONGE, Inc.** 21771 Lake Shore Blvd. Tel. AN 1-3131 Realtors (61, 62, 63)

* **SAVININKAS** parduoda mūrinį pusiau ranch tipo namą Char-don Hill rajone: 4 miegamieji, 2 ugniakurai, valgomasis, pilnas pusiau atskirtas rūšys. Kaina apie 30,000 dol. Skambinkite telefon. 261-1197.

* **IŠNUOMUOJAMAS** 5 kamb. butas antrame aukšte tik suaugusiems lietuvių rajone 7202 Hecker Ave. Tel. UT 1-5080.

* **BIRŽELIO MĖN 3 D. BAIGIASI KATALIKŲ LABDARYBĖS VAJUS CLEVELANDE.** Kas met vykdomas Arkivyskupijos Katalikų labdarybės (Catholic Charities) vajus Clevelande ir apylinkėse sudaro veik vienintelį pajamų šaltinį didelei ir vis besiplečiančiai labdaros institucijai, suteikusiai paramą tūkstančiams jos reikalingiems. Vien tik praėjusiais metais pagalba buvo suteikta 3,850 šeimoms ir 12,493 jos reikalingiems pavieniams asmenims. Ta parama suteikiama per ligonines, prieglaudas, specialias mokyklas ir kitas socialines globos institucijas. Šiuo metu pradėta statyti nau-

Stroh's alaus bravoro Detroito pareigūnai su Clevelande išeinančių svetimomis kalbomis laikraščiu atstovais. Iš kairės Fred Gonda (Szabadsag), Henry Blazy - President of Beverage Distributors, Earl S. Zeisler - Vice-President in Charge of Sales, Jonas P. Palukaitis (Dirva). Ransier Anderson nuotrauka

LAIKRAŠČIŲ ATSTOVAI LANKĖ STROH BRAVORĄ

Clevelando svetimos kalbomis leidžiamų laikraščių atstovai šiomis dienomis lankėse Detroito, kur pakviesti Stroh bravoro, apžiūrėjo ir susipažino su naujais ir moderniškais darvyklos įrengimais. Bravoro vadovybės lydimi, laikraščių atstovai buvo pakviesti pietų, kurių metu buvo supažindinti su Stroh bendrovės istorija ir jos greita pa-

žanga amerikoniškoje rinkoje.

Bendrovės steigėjas Bernardas Stroh, kilęs iš Bavarijos, siekdamas geresnio gyvenimo, po trumpų apsiostojimų Brazilijoje ir Chicagoje, nutarė apsistoti Detroito. Detroitas jam tarp kita ko patiko dėl tinkamų alui daryti vandens šaltinių.

Savo baviariška patirtim, kur alaus kokybė neginčytina, jis nutarė įvesti vokiško stiliaus alų amerikoniškiems rinkai, kuri naudojosi vien angliško stiliaus Ales ir Porters.

B. Stroh mirė 1880 metais. Du jo sūnus perėmė bendrovės reikalų tvarkymą ir nuo to laiko prasidėjo pastovus daryklos augimas ir plėtimasis.

Šiandien Stroh bendrovė užima vieną pirmaujančių vietų Amerikos alaus bravorų eilėje ir gal vien dėl to, kad jų gaminamas alus yra verdamas tiesioginė ugnimi iki 2000 laipsnių karščio.

• **Sov. Sąjungos** delegatas Ženevos nusiginklavimo konferencijoje atšaukė savo pritarimą rezoliucijai, kuria buvo pasmerkta karo propaganda.

• **Izraelio** aukščiausias teismas atmetė Eichmano malonės prašymą. Dar liko prezidento Ben-Zvi žodis — pakarti ar ne.

RADIO — TV — HOME

BERT WITT — savininkas

11817 LORAIN AVE.

Telef. 252-3840

DIDELIS IŠPARDAVIMAS importuotų radijo aparatų nepaprastai atpigintom kainom; Blaupunkt, Telefunken, Grundig ir kiti paskutinės laidos stereo bei Hi-Fi aparatai.

Pritaikinti amerikoniškom stotim. Garantijos ir asmeniškias įrengimas jūsų namuose bei eksperto pataisymai.

Skambinkite nedelsdami ar atvykite pasižiūrėti, (išskyrus trečiadienius).

24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karoserijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS savininkas

35571 Vine Street Eastlake, Ohio

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA

Nr. 63

1962 m. birželio 1 d.

KAS IR KUR?

• ALT S-gos valdyba paruošė ir jau išsiuntinėjo skyriams savo projektą numatomiems pasiūlymams ALT reorganizacijos reikalui.

Projekte duodamos apibrėžtos ALT organizacijos pagrindinių dėsnių, kuriuos įgyvendinus ALT atitiktų mūsų gyvenimo reikalavimams.

Tais klausimais ALT Sąjungos skyriai ir pavieniai nariai kviečiami pasisakyti, kad būtų galima paruošti konkretus ir detalizuotas ALT organizacijos projektas.

Tam projektui paruošti yra jau sudaryta komisija.

• Jonas Mackus, Margučio redaktoriaus ir poeto Algimanto Mackaus tėvas, mirė nuo širdies priepuolio gegužės 25 d. Palaidotas gegužės 29 d. iš Cicero šv. Antano bažnyčios. Velionis buvo dar tik 59 m. amžiaus.

KORP! NEO-LITHUANIA VASAROS STOVYKLA

Šiais metais neolithuanų vasaros stovyklą įvyksta prie Atlanto gražioje J. Kapočiaus vasarvietėje — Osterville Manor Cape Cod, Mass. nuo rugpiūčio 25 d. iki rugsėjo 3 d.

Visi korporantai prašomi atostogas taip sutvarkyti, kad galėtumėte dalyvauti stovykloje.

Vyr. Valdybos pavedimu šiemet stovyklą organizuoja ir praveda New Yorko

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA TEBEREMIA REZOLIUCIJAS

"Naujienų" apžvalgoje buvo neseniai pareikšta, kad ALT Vykdomasis Komitetas rezoliucijų, įneštų į JAV Kongresą, neremia.

ALT Vykdomasis Komitetas savo pareiškimo, padaryto 1961 metų vasario mėnesį rezoliucijų rėmimo reikalui, nėra atšaukęs.

Tame pareiškime mes, ALT Vykdomasis Komitetas, raginame visus geros valios lietuvius bei organizacijas remti tas rezoliucijas visomis išgalėmis ir kovoti už jų pravedimą.

Tas ALT Vykdomojo Komiteto pareiškimas tebegalioja. Žinutės ir pareiškimai "Naujienose", kad ALT Vykdomasis Komitetas rezoliucijų neberemia, neatitinka tiesai ir yra tik dr. Pijaus Grigaičio nuomonė.

Puiku, kad šiuo metu turime JAV Kongrese Lietuvos bylos reikalui net 9 rezoliucijas. Savo vardu kviečiu visus geros valios lietuvius ir visus lietuvių vienetus šį žygį visomis išgalėmis remti.

Eugenijus A. Bartkus, Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto Vicepirmininkas

Chicago, 1962. V. 25.

neolithuanai. Visais stovyklą liečiančiais reikalais prašome kreiptis į E. Noaką — 103-53 104th St., Ozone Park 17, N. Y.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

Poeto ir scenos darbuotojo Stasio Santvaro 60 metų amžiaus ir 40 metų literatūrinio darbo sukakties proga, Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos Auditorijoje, 370 W. Broadway, ruošiamas minėjimas-pagerbimas, kuriame rašytojas Pranas Naujokaitis apžvelgs sukaktuvininko kūrybą. Po to įvyks meninė dalis ir vaišės. Minėjimą-pagerbimą rengia specialiai tam reikalui sudarytas komitetas.

Pagerbimas įvyks birželio 2 d. 7 v.v.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

SUBATVAKARIŲ SEZONĄ UŽBAIGUS

"Ir negaliu numesti nuo pečių to švino, Ir audros mano sieloj kyla: Lydėjai tu mane, sustojusi prie pušyno, Dabar visur matau aš Motinos pravirkusią stovylą!..

Šiais savo kūrybos žodžiais rašyt. St. Santvaras gegužės mėn. 19 d. pradėjo paskutinį šio sezono subatvakarį, kuris buvo skirtas motinai pagerbti. Bostono ALT S-gos skyrius prieš tris metus savo namuose pradėjo ruošti subatvakarius. Tai kultūrinio pobūdžio vakarai. Jie vyksta kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį. Programa įvairi:

• Akademinių Skautų Sąjūdžio suvažiavimas įvyks š. m. birželio 9-10 dd., p. Linkų vasarvietėje, Christiana Lodge, Adamville, Michigan.

Visi nariai, norį suvažiavime dalyvauti, turi užsiregistruoti. Mokestis yra \$1.50 asmeniui. Norintieji pasinaudoti vietoje nakvyne ir maistu, sumoka \$7.50 ir už tai gauna nakvynę, ir 4 kartus pavalgyti. Suinteresuoti prašomi pranešti fil. Ritai Stravinskaitėi, 7252 So. Rockwell Ave., Chicago 29, Ill. Tel. 737-4688.

Trakiškai žuvus

T. MODESTUI STEPAIČIUI F. M.

giliai užjaučiame HERBERTĄ STEPAITĮ ir poną

Antanas, Vanda ir Juozas Alonderiai

Margučio redaktorių, kolegą ALGIMANTĄ

MACKŲ, jo šeimą ir artimuosius, brangiam tėvui

JONUI MACKUI

netikėtai mirus, giliai užjaučia ir kartu liūdi

Dirvos redakcijos kolektyvas

dovanotos gėlėmis.

Yra nusistovėjęs paprotys, kad subatvakariuose pagerbiami svečiai, kurie tą mėnesį mini savo gimtadienį, vardadienį ir kt. iškilmingesnę sukaktį. Jie, taip pat apdovanojami knygomis.

Šio vakaro vedėjas rašyt. St. Santvaras pranešė, kad šį mėnesį minėjo "60 pavasarį" Vladas Mickūnas aktyvus ALT S-gos ir buvęs Subatvakarių Komisijos narys. Jam palinkėta dar daug gražių pavasarų sulaukti, sugiedota "Ilgiausių metų" ir įteikta Gabijos išleistas Almanachas.

ALT S-gos Bostono skyriaus pirm. A. Matjoška dėkojo Subatvakarių komisijai ir programų dalyviams už gražų per visą sezoną atliktą darbą, o svečiams už rėmimą subatvakarių savo atsilankymu. Inž. Cibas, Subatvakarių Komisijos pirm. taip pat padėkojo ALT S-gos skyriaus valdybai už globą ir visokeriopą paramą, o nariams Vileniškienei, Vakauzienei, Bilvaišienei ir Vileniškiui už didelį pasiaukojimą ir trūšą ruošiant šiuos vakarus. Taip pat didelę padėką priklauso artimiesiems bendradarbiams St. Santvarui, komp. J. Gaideliui, P. Ausiejui, Pr. Račkauskui ir kt.

PAGERBS SANTVARĄ

Inž. Cibas pranešė, kad š. m. gegužės mėn. 27 d. rašyt. St. Santvaras mini taip pat "60 pavasarį" ir 40 metų kultūrinio ir visuomeninio darbo sukaktį. Bostono organizacijos š. m. birželio mėn. 2 d. Amerikos Lietuvių Pil. draugijos didžioje auditorijoje ruošia pagerbimą. Prašo visus subatvakario dalyvius atsilankyti.

Sekantis subatvakaris ir kartu ketvirtos sezono atidarymas įvyks rugsėjo 16 d. Tautinės S-gos namuose.

(p.m.)

TORONTO

• Augustinas Kuolas, Lietuvių Rezistencinės Santarvės pirmininkas ir aktyvus daugelio kitų organizacijų veikėjas, po sėkmingos Western ligoninėje padarytos operacijos grįžo į namus.

• Architekto V. Petrulio ir A. Jakimavičiūtės vestuvės įvyks birželio 9 d. Abu jaunieji yra torontiečiai, čia pat baigę mokslus. Tai graži, nauja lietuviška šeima, kuria reikia džiaugtis ir linkėti daug laimės ir ilgiausių metų.

• Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" gegužės 26 d. susilaukė liuanistinės mokyklos mokinių ekskursijos. Visi mokiniai buvo suskirstyti grupėmis, supažindinti su pinigų taupy-

LIETUVISKOS ŠIRDIES FONDUI AUKOJO:

Kanada — K. Liutkus; So. Boston, Mass. — Kazys Merkis, J. Kapočius; Cleveland, Ohio — R. K. Babickas, Antanas Garmus, P. Dabrila; Euclid, Ohio — K. S. Karpius, Steponas Nasvytis; Neu Rochelle, N. Y. — Dr. J. P. Kazickas; Flushing, N. Y. — L. Siliunas; Rochester, N. Y. — Antanas Saunorius; Nesl Britain, Conn. — Alfonsas Burneika; Newark, N. J. — Vl. Kiaunė; Linden, N. J. — Vyt. Lozoraitis; Paterson, N. J. — M. Senulis; Omaha, Nebr. — E. Grigaitis; Detroit, Mich. — Kazys Veikutis, A. Musteikis, K. Gogelis; Edwardsburg, Mich. — Petras Linkus; Encino, Calif. — G. Kazlauskas; Hamthorne, Calif. — Pranas Janulaitis; Chicago, Ill. — B. Paplėnienė.

11 asmenų prašė pavadinti neskelbti. Iš viso 252 dol. Pirmiau paskelbtos sumos — 415 dol. Bus daugiau.

Aukotojams širdingai dėkui. J. J. Bachunas

mo patalpomis ir kukliai pavašinti. Ta pačia proga jaunieji taupytojai sutvarkė ir savo naujų indėlių reikalus.

ST. CATHARINES

Minės Maironį

St. Catherines Lietuvių Bendruomenės valdyba ruošia išpūdingą Maironio 100 m. gimimo sukakties minėjimą.

Minėjimas įvyks š. m. birželio mėn. 16 d., 5 val., St. Catherines erdvioje Meritton Community center salėje.

Po pritaikintos invokacijos, apie Maironį — tautos žadintoją kalbės Matusevičiūtė, koncertinę dalį išpildys šukytė ir Baras-Bara-nauskas.

Po minėjimo — pasilinksminimas.

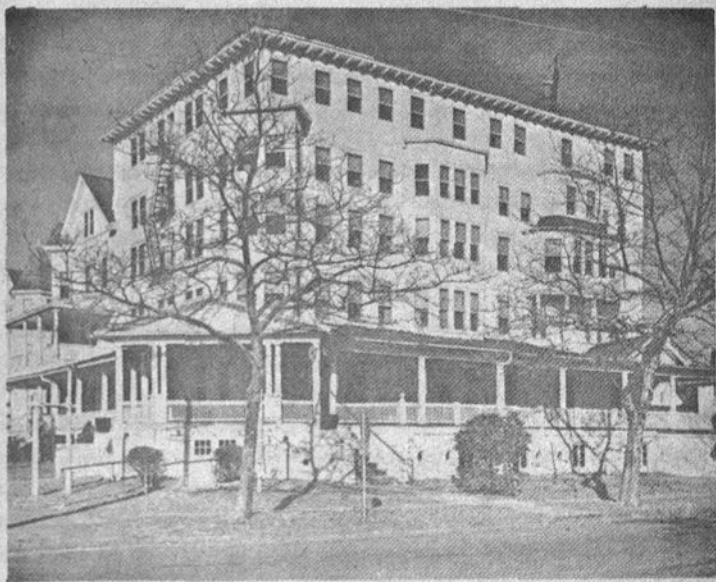
Bendruomenės Valdyba

Kas Dirvos neskaito

— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J. Prospect 4-7788

Visi maloniai kviečiami vasaros poilsiui prie Atlanto į viešbutį "Nida" Asbury Parke, N. J. 7-tos ir Park Ave. kampe, telef. PR 4-7788. Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranai ir barai. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais. Savininkai P. C. Mačiuliai.

Tą pačią dieną

oras jūsų bute bus vėsus, sausas ir švarus, kai tik išslysit per minutę langan įstatomą vėsintuvą pas Gradinską, 2512 W 47th St., Chicago, Ill., FR 6-1998.